

Daugavas Vanagu organizācijai jauns priekšnieks un priekšiece

Daugavas Vanagu organizācija 2012. gadu iesāks ar jaunu vadību.

Par jauno priekšnieci ievēlēja **Gunta Malda Reynolde** no Kanadas. Reynolde jau otro reizi veic DV Vanadžu vadītājas amatu. Kandidātos paliek Klāra Mētra no DV Latvijā un Irēne Ziedare no DV Austrālijā. Reynolde ir pazīstama sabiedriskā darbiniece Toronto, Kanadā, un savas Daugavas Vanagu darba gaitas sāka Keskvikas DV nodaļā 1986. gadā. Pašreiz viņa ir Kanadas DV vanadžu vadītāja.

Par jauno priekšnieku ievēlēts atv. flotes admirālis **Andrejs Modris Mežmalis**. Kandidātos paliek ASV Daugavas Vanagu priekšnieks Zigurds Rīders.

Sakarā ar neskaidrībām par Latvijas DV biedru balsīm jaunatnes nozares jauno vadītāju pašreiz vēl nevar pasludināt. Kandidāti jaunatnes nozares vadītāja amatam ir Ilze Jozēna no Latvijas un Indulis Bērziņš no Vācijas.

Ši gada 5. janvārī Mežmalis tiksies ar bijušo priekšnieku Juri Augustu un bijušo DV CV prezidiju (sekretāru un kasieri)

Andrejs Modris Mežmalis

Gunta Malda Reynolde

Indianapolē, ASV, lai iepazītos ar pašreizējā DV prezidija kārtējiem darbiem, plāniem, administratīvām lietām un DV CV dotiem uzdevumiem. Jauno prezidiju sastāvu paziņos nākamās dienās.

Rakstā, kas sagatavots *Daugavas Vanagu Mēnešrakstam*, jaunais priekšnieks uzrunā visus DV biedrus, vanadzies un vanagus: "Paldies jums par man doto jūsu uzticību vadīt DV organizāciju nākamos trīs gadus. Tāpat liels paldies Jurim Augustam par pašreizējo darbu, ko viņš ir veicis DV darbībā. Paldies arī visiem DV CV locekļiem

un DV CV prezidijam, kas man ir devuši labus padomus un ieteikumus turpmākam DV darbam, kā arī DV goda priekšniekam Varimantam Plūdonim par redzējumu un par dalīšanos savā pieredzē DV organizācijas darbā daudzus gadus. Es apziņos un saprotu, ka tas nebūs viegls darbs un ka tas ir arī pilna laika darbs, ko es tagad uzņemos, stājoties DV priekšnieka amatā."

Aivars Sinka,
Daugavas Vanagu Centrālās valdes informācijas nozares vadītājs

2012. un 2013. gadā PBLA atkal vadīs Jānis Kukainis

Dace Lutere-Timmele

Jānis Kukainis

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde paziņojusi, ka kārtējās PBLA valdes priekšsēža vēlēšanās 2011. gada nogalē uz nākamajiem diviem (2012. un 2013.) kalendāra gadiem par PBLA valdes priekšsēdi atkārtoti ievēlēts pazīstamais latviešu sabiedriskais darbinieks ASV, inženieris **Jānis Kukainis**, nomainot amatā līdzšinējos PBLA valdes priekšsēžus Mārtiņu Sausiņu (2008-2011) un Intu Rupneru (2011).

Jānis Kukainis ir PBLA valdes loceklis kopš 1996. gada (ar pārtraukumu), PBLA valdes priekšsēdis iepriekš bijis no 2002. līdz 2007. gadam, no 1996. līdz 2002. gadam (ar pārtraukumu) vadījis Amerikas latviešu apvienību. Būdam PBLA NATO darba grupas vadītājs, viņš veicinājis Latvijas integrāciju NATO. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (V šķ., 2000) un Viestura ordeni (I šķ., 2004). Latviešu sabiedrība ārzemēs, jo īpaši Amerikā, Jāni Kukaini labi pazīst kā dedzīgu, strādīgu latviešu patriotu un ciena kā tiešu un noteiktu vadītāju.

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde uz diviem kalendāra (2012. un 2013.) gadiem

par PBLA priekšsēža vietnieci ievēlējusi latviešu sabiedrisko darbinieci Vācijā, zvērinātu advokāti **Daci Luteri-Timmeli** (*Luters-Thümmel*).

Dace Lutere-Timmele dzimusi Vācijā, advokāte kopš 1994. gada, komercietisību un ES tiesību speciāliste; būdama Eiropas Komisijas juridiskā eksperte, konsultējusi Saeimu ES tiesību pārņemšanas jautājumos, pastāvīgi dzīvojuši Rīgā no 1998. līdz 2001. gadam. 2011. gadā Dace Lutere-Timmele bija Eiropas juristu sieviešu asociācijas (*European Women Lawyers Association*) viceprezidente.

Dace Lutere-Timmele ir PBLA valdes locekle kopš 2007. gada. Kopš 2004. gada viņa ir Latviešu kopības Vācijā padomes priekšsēde, no 2006. līdz 2011. gadam – Eiropas Latviešu apvienības (ELA) priekšsēde, bet kopš 2011. gada – ELA vicepriekšsēde. Būdama PBLA Pilsonības likuma grozījumu darba grupas locekle, Dace Lutere-Timmele palīdzējusi izstrādāt PBLA viedokli dubultpavalstniecības jautājumā un to skaidrot Latvijas valsts institūcijām un sabiedrībai.

Jānis Andersons,
PBLA pārstāvības vadītājs Rīgā

Veicināt latviešu diasporas intereses

Eiropas Latviešu apvienības (ELA) prezidija sanāksme 2011. gada decembrī

No 8. līdz 10. decembrim (2011. gads) Rīgā notika ELA prezidija sanāksme. Tās darba kārtībā bija ELA prezidija tikšanās un pārrunas ar vairākām Latvijas Republikas Saeimas un valsts iestāžu amatpersonām: Saeimas priekšsēdi **Solvitu Āboltiņu**, Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisijas vadītāju **Ilmāru Latkovski**, izglītības ministru **Robertu Kīli**, ārlietu ministru **Edgaru Rinkēviču**, kultūras ministri **Žanetu Jaunzemi-Grendi**, Rīgas Tehniskās universitātes rektoru **Leonīdu Ribicki**, Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā vadītāju **Innu Šteinbuku**, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras priekšsēdi **Jāni Endziņu** un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdi **Andri Jaunsleini**.

Saeimas priekšsēde S. Āboltiņa ELA prezidija pārstāvjus informēja par paredzētajiem grozījumiem LR Darba likumā saistībā ar prasībām pēc krievu valodas darba ņēmējiem un LR Pilsonības likuma grozījumiem par dubultpilsonību. Kritiskie jautājumi saistībā ar dubultpilsonību: Latvijas nepilsoņu bērni un Krievijā dzīvojošie tautieši. 2012. gada janvāra sākumā plānota konference par dubultpilsonību.

No kreisās: **Juris Bergs**, **Aigars Štrauss**, **Kārlis Briedis**, **Sergejs Davidovs**, **Dace Lutere-Timmele**, **Andrejs Rītums**, **Māris Pūlis**, **Aldis Austers**, **Jānis Endziņš**

S. Āboltiņa aicināja ELA aktīvi strādāt ar Saeimas komisijām, piemēram, Juridiskās komisijas Pilsonības likuma apakškomisiju, Darba un sociālo lietu komisiju, Izglītības komisiju. 2012. gada janvāra sākumā Saeimā notiks ārpolitikas debātes, un, gatavojoties tām, būs konsultācijas ar nevalsts organizācijām.

Ar Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisijas vadītāju Ilmāru Latkovski ELA prezidija pārstāvji sprieda par dubultpilsonības jautājuma virzību Saeimā un par referendumu, kuŗa iemesls –

iespējamā krievu valodas statusa maiņa Latvijā.

Savukārt izglītības ministrs R. Kīlis 2012. gada 9. un 10. janvārī plāno vizīti Lielbritānijā (darba kārtībā arī brauciens uz Īriju). Ministrs puda gatavību runāt ar Lielbritānijas izglītības ministru par latviskās izglītības iespējām šajā valstī. R. Kīlis lūdz ELA iesniegt priekšlikumus, kā veicināt latvisko izglītību latviešu diasporā Lielbritānijā un citās Eiropas valstīs.

Ārlietu ministrs E. Rinkēvičs ELA prezidija pārstāvjus infor-

mēja, ka tiks paātrināts darbs valdības diasporas politikas pamatnostādņu izstrādē (mērķis: 2012. gada jūnija beigas). Viņš arī aicināja ELA sagatavot informāciju par to, kā katrā valstī veidojas sadarbība ar Latvijas vēstniecībām, kas būtu jāuzlabo un kas apmierina.

Tiekoties ar kultūras ministri Ž. Jaunzemi-Grendi, bija jūtams, ka Kultūras ministrijas pārstāvji aktīvi strādā diasporas politikas veidošanā, piemēram, ministrijas amatpersonas vēlreiz plāno

organizēt lielo sanākšanu ar diasporas pārstāvjiem 2012. gada jūlijā vidū (iepriekšējā šāda tikšanās bija 2011. gada 16. jūlijā Rīgā).

(Turpinājums 11. lpp.)

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

Visi mani prezidenti Stokholmā, bet vai arī Bērziņš?

Runa ir par iestudējumu "Visi mani prezidenti", kuŗa pirmizrāde notika pagājušā gada maijā Rīgā drāmatiskajās dienās pirms prezidenta vēlēšanām. Izrāde ir par trim bijušajiem Latvijas prezidentiem, un tagad, kad radošā komanda 24. janvārī viesosies Stokholmā, jautājums ir – vai izrādi ietekmējis tas, ka prezidenta amatā ir Andris Bērziņš, un vai kas nojausams par Valža Zatlera gaitām. Režisors Valters Silis vēl nav pārliecināts, vai Bērziņam būtu vieta iestudējumā.

Latvijas Nacionālā teātra un neatkarīgā teātra grupas *Dirty Deal Teatro* eksperimentālais kopdarbs saņēmis "Spēlmaņu nakts" balvu kā aizvadītās sezonas labākais latviešu autora (drāmatiķis Jānis Balodis) iestudējums.

Tam ir arī aizvadītajā gadā Latvijā īpaši aktuāla tema – prezidenta loma valsts liktenos. Izrāde ir par trim bijušajiem Latvijas prezidentiem. Viņiem ir reprezentatīvā vara, un to viņi ir īstenojuši, kā nu kuŗam izdevies. Tāpēc caur viņiem mēs pietuvojamiem arī tam, kāda ir bijusi, ir un varētu būt Latvija. Režisors Valters Silis stāsta, ka iestudējums sākas kā dokumentāla diskusija par mūsu bijušajiem prezidentiem un pārvēršas sirreālā, traģiskā farsā, kur varoņi tiek iegrūsti diezgan divainos notikumos. Zatlērs, piemēram, grib pierunāt pēdējos divus latviešu neatstāt Latviju...

No kreisās: Ivars Kļavinskis, Madara Botmane, Toms Liepājnieks

Kopš pirmizrādes pagājušā gada maijā Latvijas prezidents ir Andris Bērziņš, un, vaicāts, vai notikumam pēc prezidenta vēlēšanām arī jaušami izrādē, Valters Silis atbild: "Sekojošajam patiesajam norisēm, mēs atskārtām, ka izrādē sanācis ne viens vien pareģojums. Protams, aktualitātes ir svarīgas, bet mēs tās tik ātri aizmirstam. Tāpēc mums šķita svarīgāk saglabāt to drāmatisko sajūtu, kas bija maijā, nevis skriet pakalā aktualitātēm. Un vēl es nezīnu, vai Andris Bērziņš būs mans prezidents un vai viņam būs vieta izrādē."

Izrādes veidotāji to sauc par traģikomēdiju ar farsa elementiem. Un, lūk, kā iestudējumu vērtē teātra kritiķe Silvija Radzobe:

"Izrāde apgāz mītu par jauno paaudzi kā par apolitiski egoistiskiem kosmopolītiem, kas to vien gaidot kā izdevīgāk aizbēgt no dzimtenes. Uzvedums ir ļoti patriotisks. Tieši šo citādo patriotismu, nekā pie mums pierasts, gribu uzsvērt kā pirmo. Jo patriotisms taču nav ierasti apnikušas saldās dziesmiņas par mīlo dzimteni, bet iekšēja brīvība, drosme un vajadzība runāt to, kas tev sāp, ko tu patiešām pats domā par savu dzimteni. Un vēl izrāde piedāvā arī pilnīgi jaunu, Latvijā nebijušu žanru – politisko teātri. Ir gan arī cits izņēmums – Jaunā Rīgas teātra "Vectēvs".

"Visi mani prezidenti" ir ļoti indīgs priekšnesums. Sākot jau ar to,

cik precīzi ar dažu raksturīgu kustību un sejas izteiksmju palīdzību (piebildisim, tās nav pašas majestātiskākās) tiek nepārprotami mums priekšā stādīti konkrētie cilvēki. Tās nav fotografiskas karikatūras, bet šo personu publisko tēlu stilizācijas. Taču tās, svarīgi piebilst, neuzbrūk Guntim Ulmanim, Vairai Viķei-Freibergai un Valdim Zatleram kā privātpersonām. Izsmiekla objekts ir viņu tēlošanas kvalitāte, ar kādu viņi savulaik iejušies prezidenta lomā. Šis patiesi gudrais piegājiens teimai pasaka to, ko ikdienā naīvi vēlamies aizmirst, – būt par politiķi, tostarp prezidentu, pirmkārt nozīmē spēlēt lomu, kuŗu, protams, nosaka arī konkrētās personības raksturs, bet ne tikai. Arī lomas tradīcija un neredzami, tomēr neapšaubāmi reāli spēki politikas aizkulisēs, kuŗiem saprotamu cēloņu pēc ir izdevīgs mazāk veiksmīgs aktieris. (Jauniešu spēle aizmetina arī domu par pašu prezidenta institūciju 21. gadsimta Latvijā kā par archaisku rudimentu, līdzīgu asteskaulam.)

Kāpēc vismazāk izrādē izdodas pateikt par V. Viķi-Freibergu? (Ar entuziasmu izspēlētais "karalīnes sindroms", protams, ir ļoti smieklīgs.) Ne tāpēc, ka Marutai Botmanei trūktu talanta. Acīmredzot tāpēc (teātris to atklāj, iespējams, pat neapzinoties), ka V.V.F. salīdzinājumā ar abiem pārējiem bija vispiemērotākā prezidenta

lomai. Vislabākā politikas aktrise. Patikams pārsteigums ir Toma Liepājnieka artistiskā spēle, iejutoties V. Zatlera lomas lomā. Viņš nevienu brīdi neatpaliek no publikas jau iemīļotā Ivara Kļavinska, kuŗš dažbrīd G. Ulmaņa lomas lomā ir tieši žilbinošs.

Man vislabāk izdevusies liekas tā izrādes daļa, kur improvizācijas par reāliem notikumiem nomaina izrādes autoru fantazijas radītas norises. (Dokumentālitate pārāug fantastikā – latviešu teātri reti sastopama kvalitāte.) Nereālais tiek spēlēts kā reālais. Kaut arī skatītājs saprot, ka tā ir tikai spēle, turklāt ļoti asprātīga, ir brīži, kad kļūst neomulīgi, jo rop skaidrs, ka cilvēks, kuŗš uzņēmis ne-savu lomu, potenciāli ir bīstams.

Finālā visi mani prezidenti, nespēdami vienoties, kuŗa plāns ir vislabākais Latvijas glābšanai (pārdot Latvijas mākoņus, pārvērst Latviju par Eiropas hospitāli vai latviešu skaita straujai pavairošanai klonēt Lāčplēsi, kuŗu var atrast Daugavā, sekojot Andreja Pumpura tekstam), apvelk baltus tēkrekļus ar saukli "Sasildisim Latviju", nostājas ierindā un mums uzsmaida. Un rosina domāt – bet vai tad ko citu īstenībā var/drīkst Latvijas prezidents..."

Biļetes uz izrādēm Rīgā mēdz būt pārdotas, un nu iestudējums būs redzams **Stokholmā – 24. janvārī plkst 18.30, Pero teātri.**

Materiālu sakopojusi **Dace Vinklere**

LATVIEŠI VĀCIJĀ

Sirsnīgi Ziemsvētki Minsterē

Latviešu centru Minsterē 17. decembrā pēcpusdienā pieskandināja daudzās – turpat 200! – tautiešu balsis. Sarīkojumā ieradās necerēti daudz tuvējās un tālākās apkaimes latviešu.

Jau kopš rudens šim sarīkojumam nopietni gatavojās centra bērnu darza un skoliņas bērni, dejotāji un kuŗa dziedātāji. Bērnu vecāki motivēja bērnus dziedāt un dejot, kā arī šuva tērpus lielajam notikumam. Ikviens ieguldīja milzīgu darbu – gan bērni, mācoties dziesmas, deju soļus, tekstus lomām, gan pieaugušie, saspringtajā ikdienā atrodot laiku kuŗa mēģinājumiem un deļām, lai Ziemsvētku vakars Mins-

terē izdotos tieši tāds, kāds tas arī bija, – pozitīvs, sirsnīgs un atmiņā paliekošs.

Sarīkojumu tradicionāli atklāja ar dziesmu „Katru gad’ no jauna”. Vakaru vadīja LCM valdes locekle Zanda Vēvere. Pēc tam bija sirsnīga mūsu ungārietes Bogi (*Boglarka Nemeth*) uzstāšanās – Ziemsvētku stāsta lasījums. Bogi mūsu vidū ir labs paraugs cittautiešiem ar savām latviešu valodas prasmēm. Sekojošā teātra izrāde „Burvju stunda” (režisore Valda Dundare), kuŗā ieraudzījām gan mazas, trauslas sniegpārslīņas, gan zaķus, gan lapsu un burvi mūsu pašu bērnu izskatā, – daudziem mazajiem šī

bija pirmā uzstāšanās, bet to nu gan nevarēja manīt – visi bija lieliski!

Pēc tam baudījām mūsu enerģiskās deju grupas liksmo un precīzo deļošanu – LCM valdes locekle Inese *El Tawil* grupu vada tik tikko pusgadu kopā ar Maiju Ozolu. Vēl dziedājam visi kopā ar bērnu kori un "lielo" kori (iestudējusi Ilze Erniņa, šoreiz klavieres spēlēja Ingūna Šķestere). Pats skaistākais vakara mirklis bija „Circeniša Ziemsvētku” dziedāšanas laikā, kad mūsu balsis satikās ar mūsu mazo ķiparu balsīm un šajā brīdī zālē valdīja vienotība un siltums. Dziesmu, kuŗu mēs bērniībā esam dziedā-

juši, tagad dziedam kopā ar saviem bērniem – mūsdienu pasaulē, kur vērtības strauji mainās... Ir prieks un laime dziedāt ar mūsu bērniem šo dziesmu, kuŗā tiek izdziedātas pavisam citas pasaules vērtības, ne tās, ar kuŗām mēs sastopamies šobrīd mūsu ikdienā...

Ziemsvētku vecītis šogad paspēja izdalīt dāvanīņas 73 bērniem. Tās bija speciāli atvestas no Latvijas. Tirdziņā varēja pirkt gan saldskābo maizi, gan saldumus, piparkūkas vai piparkūku miklu, pat kāpostus un kārumiņa sierīņus, visus savestus no Latvijas kā rokām tveramu atgādājumu par vietu, no kuŗas

mēs nākam. Ja kādam prāts nenesās uz ēšanu, mums Minsterē – vieniem no pirmajiem bija iespējams palasīt jauniznākušo avīzīti *Lettsche Zeitung*, ko iepriekšējā vakarā Bonnā atvēra Eliza Zaļuma.

Kad dziesmas bija izdziedātas un deļas nodeļotas, ķērāmiem klāt visu kopīgi sagatavotajiem gardumiem, – bija gan pelēkie zirņi, gan sutinātie kāposti, gan siļķu maizītes. Kā jau pie latviešiem – nekā netrūka! Tā nu jaukā sarunās beidzās šis ilgi gatavotais un gaidītais sarīkojums.

Sirsnīgs paldies visiem dalībniekiem un vecākiem par ieguldīto darbu!

Aija Sāmiņa-Edelhoff

LATVIJĀ DIENU RITĒJUMĀ

Jaungada runu vērtējums

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes profesora politiologa Juŗa Rozenvalda ieskatā Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa un Ministru prezidenta Valŗa Dombrovska Jaungada runas bijušas vairāk konstatējošas un brīdinošas un tajās būtu bijusi nepieciešama lielāka "optimisma nots", kā arī lielāka pievēršanās sabiedrības saliedēšanās jautājumiem.

Politologs no Valsts prezidenta sagaida dziļāku ieskatu jautājumā par gaidāmo tautas nobalsošanu - krievu valoda - otra valsts valoda. No vienas puses, ir loģiski uzsvērt, ka latviešu valoda būs vienīgā valsts valoda, taču, no otras puses, tā ir "laušanās atvērtās durvis". Starp abām galējām pozīcijām - latviešu valodu kā vienīgo un krievu valodu kā otru valsts valodu - pašlaik plešas pietiekami liels sarunu lauks, uz ko prezidents varēja atsaukties. Pēc Rozenvalda domām, šajā sarunu laukā būtu iespējams runāt par mazākumtautību valodas statusu ar atsevišķiem nosacījumiem atsevišķās vietās. Dombrovskim bija jāpatur prātā, ka viņš uzrunā ne tikai attīstītās Rīgas iedzīvotājus, bet arī Latvijas novadus ar to problēmām.

Bērziņa un Dombrovska runas bija ļoti būtiski atšķirīgas no 2005. gada Jaungada uzrunas, kad toreizējais Ministru prezidents Aigars Kalvītis runāja par gaidāmajiem "treknajiem gadiem". Šoreiz vēstījumi bija ļoti piesardzīgi un drīzāk brīdinoši. Tie mēģināja sagatavot iespējamām problēmām - tā ir visnotaļ saprotama pieeja, un neskaidrība nāk nevis no Latvijas, bet gan,

piemēram, no Eiropas. Ja "Eiropa saaukstēsies, Latvija sāks šķautīt", uzsvērt politiologs.

Notikumi, kas bija Latvijai nozīmīgi 2011. gadā

* 1. martā Latvijā sākās **tautas skaitīšana**, beidzās 31. maijā. Tā ir pirmā Latvijas tautas skaitīšana kopš iestāšanās Eiropas Savienībā un pirmā, kuŗā anketas bija pieejamas tīmeklī. Galarezultātus Centrālā statistikas pārvalde sola paziņot šogad. Zināms, ka tikuši saskaitīti vairāk nekā divi miljoni iedzīvotāju.

* 29. maijā Valsts prezidents Valdis Zatlers teica savu leģendāro runu un nolāsija **Rīkojumu Nr. 2**, ar kuŗu tika atlaista 10. Saeima. Savā runā Zatlers nosauca trīs oligarchus, kas sagandējuši dzīvi mums visiem Latvijā, - Aivars Lembergs, Andris Šķēle un Ainārs Šlesers. Zatlers paziņoja, ka viņš - Latvijas Valsts prezidents - nodod tautai varu lemt par savu turpmāko likteni.

* 2. jūnijā notika **Valsts prezidenta vēlēšanas**. Tajās piedalījās divi kandidāti - Valsts prezidents Valdis Zatlers un **Saskaņas centra** un **Zaļo** un Zemnieku savienības lobētāis Saeimas deputāts Andris Bērziņš. Ar 53 balsīm par, 44 balsīm - pret otrā nobalsošanas kārtā Saeima nolēma, ka Latvijas Valsts prezidents nākamos četrus gadus būs kādreizējais baņķieris **Andris Bērziņš**. Par prezidentu Bērziņš ievēlēts 66 gadu vecumā, līdz ar to viņš ir vecākais Latvijas vadītājs.

* 23. jūlijā tautas nobalsošanā **par 10. Saeimas atlaišanu** piedalījās 689 823 pavalstnieki, no kuŗiem 94% nolēma Saeimu sūtīt mājās, izsakot tai neuzticību. Vē-

lēšanu aktivitāte tika novērtēta kā patiešām augsta, jo bija atvaļinājumu laiks, tomēr referendumā piedalījās teju 45% vēlētāju. Tika pasludināts, ka ārkārtas Saeimas vēlēšanas būs 17. septembrī.

* 17. septembrī notika **11. Saeimas ārkārtas vēlēšanas**. Vēlēšanās formālu uzvaru svinēja **Saskaņas centrs**, tomēr pēc mēnesi ilgušām diskusijām partija kārtējo reizi nevarēja demonstrēt spēju uzņemties atbildību darbam valdībā. SC jaunajā Saeimā ieguva 31 deputāta krēslu, Zatlera Reformu partija - 22 mandātus, **Vienotība** - 20, **Visu Latvijai/TB/LNNK**, - 14, **Zaļo** un Zemnieku savienība - 13 vietas Saeimā. Opozīcijā palika SC un ZZS.

* Sākušies valodu nemieri. Parakstu vākšana gan par mācībām tikai latviešu valodā, gan par krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā radīja pamatīgu starpniecālo spriedzi. Parakstu vākšanā Satversmes grozījumu ierosināšanai par otras **valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai** piedalījušies vairāk nekā 183 tūkstoši cilvēki. Partijai SC tas rada neveiklu situāciju - kā par šo likumprojektu balsot Saeimā, nepārkāpjot deputāta vērtību - turēt godā latviskās vērtības. Lai Satversmes grozījumi stātos spēkā, referendumā par tiem ir jānobalso vismaz 771 350 pavalstniekiem. Referendums izmaksās 1,7 miljonus latu.

* 17. novembrī Saeima vienbalsīgi nobalsoja par Korupcijas novēršanas un apkārošanas biroja (KNAB) Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas vadītāja vietnieka **Jaroslava Streļčenoka** iecelšanu KNAB priekšnieka amatā. Kopumā uz šo vakanci tika saņemti 13 pretendenti pieteikumi. Iepriekšējo KNAB vadītāju Normundu Vilniti valdība atbrīvoja no amata 16. jūnijā. Valdība secināja, ka Vilnītim darba bijuši smagi un sistēmatiski pārkāpumi.

* 1. decembrī Šlesera Reformu partijas (**LPP/LC**) vadītājs Ainārs Šlesers paziņoja par atkāpšanos no partijas vadītāja amata. Partijas kongresā vairākums sanākušo nolēma partiju likvidēt. Šlesera partijai soda nauda par 2006. gada priekšvēlēšanu kampaņā pārtērētajiem līdzekļiem ir pusmiljons latu. 16. decembrī tiesa pasludināja likvidējamās **Tautas partijas** maksātne spēju. Pašlaik nav zināms, kā tiesas lēmums ietekmēs valsts izredzes piedzīt no partijas miljonu latu par pārkāpumiem 2006. gada priekšvēlēšanu kampaņā. TP ilggadējais vadītājs Andris Šķēle tagad pievēršoties piena biznesam.

* Pērn piedzīvojām **banku krīzi**. Kad novembra beigās krachu cieta **Latvijas Krājbanka**, kuŗā tieši vai pastarpināti iesaistījušies simtiem tūkstošu Latvijas iedzīvotāju, dažas nedēļas vēlāk sākās jucekļis ap **Swedbank**. Tūkstošiem cilvēku no bankomatiem steidza izņemt naudu. Finanču un Kapitāla tirgus komisijas vadītāja Irēna Krūmane paziņoja par atkāpšanos no amata. **Latvijas Krājbankas kracha** pētišanai Saeimas opozīcija izveidoja parlamentāro izmeklēšanas komisiju.

* Ziemsvētkos beidzās visas bu-

džeta konsolidācijas, un **starptautiskie aizdevēji** turpmāk mums vairs nediktēs savus noteikumus. No vienas puses, tas ir labi, ka pārmums vairs nekarāsies aizdevēju Damokla zobens. No otras puses, mums vēl gadu gadiem vajadzēs ņemt aizņēmumus, lai varētu atdot starptautisko aizdevēju dotācijas.

* Latvijā 15. septembrī, 27. septembrī, 4. oktobrī, 16. oktobrī un 18. novembrī **pasaulē nāca trīniši**. Trīniši pērn piedzimuši arī kādā latviešu ģimenē Īrijā - meitenēm doti puķu vārdi Lilija, Jasmīna un Dēzija.

* Stradiņa Kliniskā universitātes slimnīcā izdarītā **aknu transplantācija** parādīja, ka mūsu valstī ir medicīnas personāls, kas vēlas uzņemties grūtus projektus, attīstīt jaunas programmas un pārbaudīt savas spējas. Mediķi pierādījuši, ka mūsu medicīna spēj strādāt pasaules līmenī.

* 2011. gads iesākās traģiski - Jēkabpilī tika asiņaini **aplaupīta spēļu zāle**, nošaujot policistu. Izrādījās, ka starp laupītājiem ir tiesībsargājošo iestāžu darbinieki. 18. februārī ne tikai Latviju, bet visu pasauli pāršalca traģēdija Rīgas kinoteātrī **Citadele**. Pēc filmas „Melnā gulbja” kinoseansa beigām jurists Nikolajs Zikovs pusaudzes meitas acu priekšā nošāva viņas tēvu, bankas **Citadele** augsta līmeņa darbinieku, četru bērnu tēvu Aigaru Egli, kuŗš viņam bija aizrādījis par pārāk skaļu popkorna graušānu.

* 15. oktobra pēcpusdienā pie Turaidas **avarēja privāta pasažieru lidmašīna**, bojā gāja lidmašīnas pilots un pasažieris. Lidmašīna sadega, pirms notikuma vietā paspēja ierasties glābēji. 16. oktobra naktī Mālpils novada Upmalās daudzdzīvokļu mājā nogranda **gāzes izraisīts sprādziens**, daļēji sagruva trīsstāvu ēka. Nelaiemes gadījumā gāja bojā seši cilvēki - trīs sievietes un divi vīrieši, vēl viena cietusi pēc divām nedēļām slimnīcā mirusi.

* 23. oktobrī **Ādažu militārajā poligonā** notika mācības, pēc kuŗu beigām nogranda sprādziens. Ievainojumus guva deviņi zemesargi. Viens no ievainotajiem vēlāk nomira.

2012. gadā svarīgākais notikums - tautas nobalsošana

Saeimas priekšsēde un **Vienotības** līdere Solvita Ābolīņa par nozīmīgāko 2012. gada notikumu sagaida tautas nobalsošanu (referendumu) par Satversmes grozījumiem, kuŗi rosina ieviest krievu valodu par otru valsts valodu.

“Es piedalīšos gaidāmajā referendumā par Satversmes grozījumiem un balsošu pret otru valsts valodu Latvijā. Lai arī gaidāmais referendums neapdraud latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas statusu Latvijā, tomēr šī tautas nobalsošana ir sabiedrības iespēja nepārprotami apliecināt uzticību savas valsts identitātei. Un esmu droša, ka balsojumā pret otru valsts valodu piedalīsies ne tikai latvieši, bet arī daudzi mazākumtautību cilvēki, kas jūtas piederīgi Latvijai, pārzina latviešu valodu un vienlaikus saglabā savu mazākumtautības identitāti,” aģentūrai LETA puda Ābolīņa.

Saeimas priekšsēde aicina ik-

vienu Latvijas pavalstnieku nepalik malā un referendumā apliecināt savu piederību Latvijas valstij, kuŗā latviešu valoda - valsts valoda ir viens no četriem mūsu valsts pamatprincipiem, tikpat svarīgs kā tas, ka Latvija ir neatkarīga un demokrātiska valsts, tās teritorija ir nedalāma un vara pieder tautai. “Šie pamatprincipi ir neapstrīdami, un valodas jautājumā kompromisi nav iespējami,” uzsvēra politiķe.

Izraudzīts

Eiropas cilvēks Latvijā

Balsojumu par Eiropas cilvēku Latvijā 14. gadu pēc kārtas organizēja Eiropas kustība Latvijā. Tas norisinās ar Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā atbalstu.

Par Eiropas cilvēku Latvijā 2011. gadā kļuvis Romas Katoļu baznīcas Rīgas archibīskaps **Zbigņevs Stankevičs**. Par viņu atbalstītāji saka: “Šis cilvēks ir paties, runā patiesi un dara patiesi. Viņš ir gudrs un ar labu sirdi, prot uzrunāt daždažādus laikabiedrus.” Desmit visvairāk atbalstītajos pretendentes uz Eiropas cilvēka titulu Latvijā bija arī režisors Jānis Cimmermanis, “Zemnieku saeimas” valdes locekle Maira Dzelzkalēja, Latvijas pārstāvības Eiropas Savienībā vadītāja, vēstniece Ilze Juhānsona, diriģents Andris Nelsons, mūziķis Lauris Reiniks, mūziķis Jānis Šipkēvics, Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka, diriģents Ints Teterovskis un Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere (**Vienotība**, Eiropas Tautas partijas grupa).

Iepriekšējos gados godināti Eiropas gada cilvēki no daždažādām jomām - politikas, mūzikas, žurnālistikas un citām. 2010. gadā aptaujā uzvarēja Matēmatikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratorijas pētnieks Ilmārs Poikāns, plašāk pazīstams kā Neo, - cilvēks, kuŗš publicējis daudzus valsts iestāžu izmaksāto algu sarakstus.

Tautas nobalsošana -

18. februārī

Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) sēdē 3. janvārī lēma par datumu, kuŗā paredzēts izsludināt tautas nobalsošanu par likumprojekta “Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” saistībā ar krievu valodas statusa maiņu pieņemšanu. Lai tautas nobalsošanu varētu nodrošināt arī ārvalstīs, CVK priekšsēdis Arnis Cimdars rosināja par tautas nobalsošanas dienu noteikt vēlāko iespējamo datumu - 18. februārī. Tā arī tika nolemts.

FKTK priekšsēža amata kandidāts

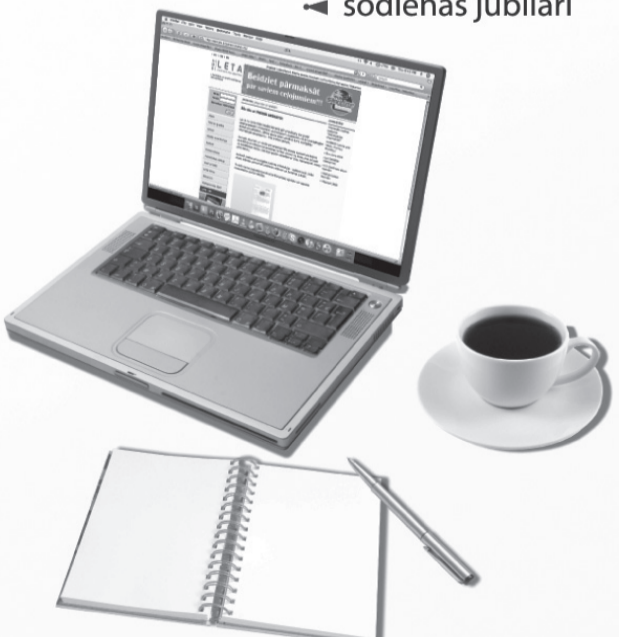
Finanču ministrs Andris Vilks (**Vienotība**) un Latvijas Bankas vadītājs Ilmārs Rimšēvičs parakstījuši iesniegumu par **Kristapa Zakuļa** virzīšanu Finanču un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) vadītāja amatam. Iesniegums reģistrēts Saeimā. Vilks iepriekš norādījis, ka Zakulim ir jauns skatījums uz sektora turpmāko pārraudzību. Zakulis pieredzi ieguvis valsts drošības iestādēs, kā arī darbā bankās un citās jomās, kur vadījis drošības struktūras.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Nīst trimdniekus, nicina latviešus

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Laika un Brīvās Latvijas lasītājiem, šķiet, pat glaimojoši liksies prātojumi, ar kuriem nācis klajā Rīgā mītošais vēstures zinātnu kandidāts Viktors Guščins - "Baltijas vēsturisko un sociālpolitisko pētījumu centra" direktors.

Emigrācijas loma Latvijas neatkarības tapšanā - šāds virsraksts dots Guščina apcerējumam, kas publicēts Maskavas lielkrievu šovinistu portālā *Nacionālņije Interesi*, ko grezno Romanovu dinastijas, PSRS un mūsdienu Krievijas karogi.

Guščins, protams, piekrist Putina konstatējumam, ka PSRS sairums ir 20. gadsimta lielākā ģeopolitiskā katastrofa. Un "Baltijas republikas PSRS sairuma vēsturē neapšaubāmi spēlēja galveno

lomu", spriež Guščins, piemētot, ka cita starpā te izpaudusies pēc 1945. gada Rietumos apmetušās Baltijas emigrācijas ietekme.

Atšķirībā no Krievijas Latvijā praktiski nebija nekādas disidentu kustības, apgalvo Guščins. Toties viņaprāt 80. gadu beigās un 90. gadu sākumā kustību par neatkarību noteicoši ietekmējusi radikāli noskaņotā latviešu emigrācija Rietumos. Tās politisko uzskatu pamatos bijusi "nepieciešamība atdalīties no PSRS", atjaunot Kārļa Ulmaņa etnokratiskā režīma ideoloģiju un praksi, kā arī attaisnot savu darbību Latvijas hitleriskās okupācijas gados.

Atmodas laikā un pēc 1991. gada Latvijā uz pastāvīgu dzīvi atgriezās pāri par 30 tūkstošu latviešu no dažādām pasaules valstīm, raksta Guščins. Vērtējot latviešu *trimdas* (dots latviskais

vārds - *F.G.*) ieguldījumu Latvijas etnokratiskā režīma radīšanā pēc 1991. gada, Guščins uzsvē, ka izšķirīga bijusi trimdnieku ideoloģiskā ārtava. Latviešu emigrācija taču "nekad nav atzinusi Padomju Latviju, tā slavināja Kārļa Ulmaņa režīmu un 1940. gada notikumus (!) uztvēra kā neatkarīgās Latvijas valsts okupāciju".

Seko visai dīvains Guščina atradums: Rietumu latvieši "pārveda uz Latviju vēlmi atriebties par tām grūtībām, kas viņiem bija jāpārcieš emigrācijas gados". "Viņi visi," Guščins turpina, "bēga kopā ar savām ģimenēm, ar bērniem, kuņģus viņi audzināja antisovjetisma un rusofobijas garā."

Rīgā mīt vēl viens, teiksim, mācīts vīrs - vēsturnieks un novadpētnieks Vlads Bogovs, kas, tāpat kā Guščins, šausa Latvijā

valdošo "etnokratisko režīmu", kuŗa pilnvarnieki, kas nodarbojas ar integrāciju, lūkojot uzspiest krievvalodīgajiem "latviskās vērtības".

Avizē Čas Bogovs raksta, ka "latviešu kultūras vērtības", uz kuŗām atsaucas integrācijas programmas sastādītāji, īstenībā ir šādas: latviešu valoda, "naids pret krieviem, pret Krieviju, bezierunu zemošanās Rietumu priekšā, pašai ziedzīga ticība 1940. gada okupācijai".

Vlads Bogovs savu krieviskumu pretstata latvietībai, dižodamies, ka krievu tautas "rakstiskā vēsture" ilgst jau 1000 gadus, sākot ar Kirillu un Metodiju. Un krievu filozofija! Dostojevskā radītais "Raskoļņikova tēls ar Ničes starpniecību vēlāk ietekmēja visu XX gadsimta ģeopolitiku". Uz šāda fona, turpina Bogovs, "latviešu filozofijas kā sav-

dabīgas parādības vispār nav".

Dainas Bogovs, protams, ignorē. Viņš norāda, ka latviešu nacionālo epu - *Lāčplēsi* sacerējis Andrejs Pumpurs 1888. gadā, "bet Eiropā pirmais eps parādījās jau XI gadsimtā, un to sauca *Beowulf*. Krievu *biļinas* parādījās XIV gadsimta beigās un XV gadsimta sākumā."

Bogovs nicīgi atgādina, ka laicīgā literatūra latviešiem radusies samērā vēl - XIX gadsimta otrā pusē, "kamēr citās kultūrās jau attīstījās daudzi literāri virzieni (klasicisms, romantisms, naturalisms, reālisms)".

Viss pārējais - tādā pašā garā. Ar ko "vēsturnieka un novadpētnieka" Bogova prātojumi atšķiras, teiksim, no "vācu tautas pārākuma" doktrīnas, ko sludināja nacisma ideologs Alfreds Rozenbergs?

Franks Gordons

Krievu jautājumi pie mums un citur

Jaunā gada pirmajos trīs mēnešos gaidāmi divi notikumi, kas abi saistāmi ar Krieviju un krievu tautu. Februārī, kā zināms, Latvijā

būs tautas nobalsošana par to, vai krievu valodai piešķirt otras valsts valodas statusu. Visticamāk, kvorumu šis referendums nesavāks un tāpēc rezultātam automātiski būs maza nozīme, taču, ja latvieši sēdēs mājās un neies balsot pret, var gadīties, ka kopumā atbalstu krievu valodai pauz pietiekami liels vēlētajū procenti, lai Krievija un tās piektā kolonna Latvijā varētu visai pasaulei acīs bāzt apgalvojumu, ka tiek diskriminētas ievērojamas sabiedrības daļas intereses. No vairākiem latviešiem esmu dzirdējis, ka viņi balsos par krievu valodu - ne jau tāpēc, ka gribētu valstī oficiālu divvalodību, bet tāpēc, ka viņiem ir *piegriezies* viss, kas notiek Latvijas politikā.

Šis nu reiz nebūs gadījums, kad lēmumu pieņemt uz protesta pamata. Pietiek jau ar to, ka krievu valodas statusa atbalstītāji Rīgas pilsētas galvas Nila Ušakova personā apgalvo, ka runa ir nevis par valodu pašu, bet par „krievu tautas pašcienu”. Kā cilvēks ar pašcienu var 20 gadus nodzīvot valstī un neiemācīties nevienu vārdu šīs valsts valodā, to man ir grūti saprast. Manas mammas brālēns izsūtījuma laikā Sibīrijā apprecējās ar vietējo meiteni un atveda viņu uz Latviju. Radiniece ļoti labi prot latviešu valodu - viņai tas bijis pašsaprotami, ka Latvijā, pat tad, ja tā toreiz bija Padomju Latvija, vietējā valoda ir jāiemācās. Taču vēl pagājušajā nedēļā es satiku 20 gadus vecu krievu jaunieci, kuŗam ar latviešu valodu ir, tā teikt, ar Dievu uz des-

mitdaļām. Gribu cerēt, ka radiniece nav absolūtā mazākumā...

Savukārt 4. martā Krievijā būs Valsts prezidenta vēlēšanas. Vislabākās izredzes tajās ir cilvēkam, ko kādreizējais Krievijas prezidents Boriss Jeļcins izvilka no piedurknes, - astoņus gadus viņš ieņēma prezidenta krēslu, pēc tam atbilstīgi Krievijas konstitūcijai uz trešo termiņu pretendēt nedrīkstēja, aizrotēja uz premjēra krēslu, bet nu ir paziņojis, ka 4. martā viņa uzvārds būs vēlēšanu listē. Protams, runa ir par Vladimiru Putinu jeb Krievijas caru Vladimiru piekto (kādreiz es viņu sauca par caru Vladimiru pirmo, bet kāds vēsturnieks man aizrādīja, ka cariskajā Krievijā bijuši tikai četri cari Vladimiri).

Nav īpašu šaubu, ka Putinam izdosies atgriezties Kremli. Valsts elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir absolūti zem Kremļa papēža. Tā, piemēram, par plašajiem protestiem, kas sekoja nesen notikušajām Krievijas domes vēlēšanām, centrālā televīzija neziņoja gandrīz neko, tikai gaŗāmejot pieminēja, ka kaut kādi cilvēki kaut kāda iemesla pēc sapulcējušies ielās. Ļoti daudziem krievu tautības cilvēkiem, it īpaši plašās valsts perifēriālajos rajonos, centrālā televīzija ir gandrīz vienīgais informācijas avots, un neko citu šie ļautiņi bieži vien nezina un, iespējams, arī negrib zināt.

Protams, Krievijai nav gājis secen process, kas saistāms ar mūsdienu tehnoloģijām. Tāpat kā Tuvajos Austrumos pagājušajā gadā, arī Krievijā protestu organizēšanā būtiski bija mobilie telefoni, *Twitter* programma u.tml. Taču tās nav ierices, kas guvušas plašu izmantojumu ārpus Krievijas lielākajām pilsētām, un arī tad tas ir tikai nosacīts elements plašākā Krievijas dzīvē.

Šo un to gaidāmo vēlēšanu sakarā varam gaidīt pavisam droši. Plaša propaganda televīzijā būs tikai viens no Putina „kampanjas” elementiem. Nav šaubu, ka būs kandidāti, kuŗiem vispār tiks liegts procesā piedalīties. Automātiski vietu sarakstos var iegūt cilvēki, kuŗus izvirza Krievijas parlamentā pārstāvētās partijas. Tā, piemēram, Putinu izvirzījusi viņa vadītā partija *Vienotā Krievija (VK)*, no Komunistu partijas nāks mūžīgais kandidāts Genādijs Zjuganovs, no Liberālo demokrātu partijas (ārprātīgi aplams nosaukums) – Krievijas politikas kļaus Vladimiris Žirinovskis. Citiem Krievijā jāsvāc divi miljoni (!) atbalsta parakstu, un tas nu gan retam būs pa spēkam. Nesen par savu kandidāturu paziņoja viens no tiem Krievijas miljardieriem, kuŗi vēl nav paguvuši sanaidoties ar Kremli un tāpēc joprojām ir uz brīvām kājām. Michails Prohorovs ir pietiekami turīgs, lai varētu nolgot daudzus cilvēkus, kas vāks parakstus, bet par visiem iespējamiem kandidātiem to nūdien nevar teikt.

Varam arī būt pavisam pārliecināti, ka vēlēšanu dienā Krievijā notiks masveida krāpšanās. Mīnētājās parlamenta vēlēšanās kādam bija izdevies nofilmēt un timeklī izvietot biļetenu kasti, kas bija pilna jau pirms iecirkņa atvēršanas. Kremlim paklausīgajās „republikās” Čečenijā un Dienvidosetijā vēlēšanās „piedalījās” vai 100 procenti iespējamo balsotāju, gluži kā Padomju Savienībā. Ne visur kādam būs iespējams kaut ko nofilmēt, pie katra iecirkņa plašajā Krievijā mē monitorus nenoliks, un, ja arī kādam izdosies kaut ko iemūžināt, neko citu kā nicinājumu no Maskavas puses tādā nesagaidīs. Plašie protesti pret krāpšanos parlamenta vēlēšanās neesot nekas nozīmīgs, teicis

Putins, to visu ir saorganizējuši ienaudinieki ārvalstīs u.tml. Domu, ka nebūšanas bijušas tik plašas, lai vēlēšanu rezultātus vajadzētu atcelt, Putins noraidīja bez pārdomām. Tīģeri strīpas nemēdz mainīt. Vienīgais patlaban paliek jautājums - vai viņam izdosies pārvarēt 50 procentu barjēru, lai nebūtu vēlēšanu otras kārtas?

Te nu savukārt rodas arī Latvijai būtisks jautājums. Kas notiks, ja otrs kandidāts būs, teiksim, tas pats Zjuganovs? Vai mēs vēlētos, lai kaimiņvalstī pie teikšanas ir cilvēks, kuŗš joprojām ir pārliecināts, ka PSRS ir bijis pats labākais, kas Krievijā jēlkad noticis? Vai Žirinovskis? Tas, kuŗš kādreiz ierosināja uz Baltijas robežām novietot kodolatkritumus un tad ar lieliem vēdekļiem radiāciju pūst Latvijas virzienā? Arī pašreizējais Krievijas prezidents Dmitrijs Medvedevs nekāds tiesiskuma, godīguma un atklātības etalons nav un nevar būt.

Ja Putins atkal kļūs par Krievijas prezidentu, varam sagaidīt, ka retorika par Latviju un to, kā tā „apspiež” nabaga „krievvalodīgos”, pieaugs. Protams, caram Vladimiram ir svarīga arī Rietumu svētība, tomēr reiz viņš mūsu valstij Abrenes vietā piesolīja „beigta ezeļa ausis” un par kaujiniekiem Čečenijā sacīja, ka Krievija viņus nometīs „tualetē” (Putins gan lietoja rupjākus vārdus).

Taču ārpus retorikas diez vai varam gaidīt kaut ko īpaši bargu. NATO valstij tomēr Krievija uzbrukt neuzdrošinātos nekad. Varam padomāt par Latvijas un Krievijas vēsturnieku komisiju, kas darbu sāka ar lielu pompu, bet neko īpašu vēl nav paveikusi, lielākoties tāpēc, ka Latviju interesējošie arhīvi Krievijā joprojām ir aiz septiņiem zieģeļiem. Iespējams, pret Latvijas pārtikas precēm atkal tiks vērsti „higiēnas” noteikumi, kā tas reiz bija ar

Gruzijas vīnu un, jā, arī ar mūsu pašu šprotēm, taču tirdzniecība ir divpusējs ceļš, uzņēmējdarbībā (vismaz tajās biznesa daļās, kas nav Kremļa kabatā) nekāda attiecību politizēšana nav un nebūs vēlama. Starp citu, Krievijai tagad ir atvērts ceļš uz Pasaules tirdzniecības organizāciju, arī šajā jomā būs stingri noteikumi par tirdzniecības barjērām un visu pārējo. Krievija tomēr Latvijai ir otrs lielākais ārējās tirdzniecības partneris, un tas pats par sevi nav nekas slikts.

Visvairāk žēl ir pašas Krievijas tautas. Nekad vēsturē tai nav bijis lemts dzīvot patiesi demokrātiskā valstī. Pāris mēnešus nosacītas demokrātijas pirms tam, kad pie teikšanas nāca boļševiki, pāris gadu nosacītas un ļoti chaotiskas demokrātijas pēc PSRS sabrukšanas, kad Kremli saimniekoja Jeļcins. Iespējams, krievi patiesībā nekādu demokrātijai arī nevēlas, pēdējo gadu laikā pasaulē daudz runāts par to, ka amerikāņu tipa demokrātijai nemaz nevar tā vienkārši pārcelt uz citu valsti. Taču skumji tas ir, jo, pareizi vadīta, Krievija varētu būt pasakaini bagāta valsts un, patiesi draudzējoties ar kaimiņvalstīm (un ne tikai), tai nebūtu vajadzīgs nepārtraukti meklēt „ienaidniekus”, nebūtu vajadzīgs okupēt kaimiņvalsts teritoriju, tai nebūtu jānaidojas ar Baltijas valstīm, tā varētu būt milēta valsts. Kas to dos! Ja Putins martā atkal kļūs par prezidentu, tad uzlabojumi nebūs gaidāmi vismaz nākamā sešu vai divpadsmit gadu laikā (viņa premjērašanās laikā parlaments laboja konstitūciju, lai prezidenta amata termiņu noteiktu sešu, nevis vairākus četrus gadu garumā). Nākotnē, protams, ielūkoties nevaram, bet viegli nebūs ne krievu tautai, ne tās kaimiņiem, tas nu diemžēl ir skaidrs.

Kārlis Streips

Novērst ievainojamību

Gada pirmā intervija ir ar ekonomikas ministru **Danielu Pavļutu**. Lai gan ar ekonomiku saistīto jautājumu loks ir ļoti plašs, saruna šoreiz ir par diviem projektiem enerģētikā, kuri izraisījuši diskusijas ne tikai Latvijas sabiedrībā, bet arī Baltijas valstīs. Kā zināms, saprātīga un droša enerģētikas politika ir viens no neatkarīgas un stabilas valsts priekšnosacījumiem, un gan Latvijai, gan Baltijas valstīm kopumā enerģētisko resursu piegādes avotu dažādošana ir būtisks jautājums.

Kāda ir situācija jautājumā par sašķidrinātās gāzes termināli – vai Baltijas valstīs jau ir vienojušās, ka tas tiks būvēts?

Atbildi sāksu ar to, kāpēc šo termināli vispār mums vajag. Situāciju, kurā Latvija simtprocentīgi ir atkarīga no Krievijas piegādātās gāzes, labākajā gadījumā var nosaukt par pilnīgu atkarību un absolūtu ievainojamību. Savulaik Hārvarda universitātes profesors Džozefs Naijs (*Joseph S. Nye*) savās grāmatās rakstīja par diviem atkarības līmeņiem – jutīgumu (*sensitivity*) un ievainojamību (*vulnerability*). Par jutīgumu var runāt tad, ja tas tiek izmantots starpvalstu attiecībās par sliktu vienai no valstīm, bet „cietējai” valstij ir iespējams ātri atrast situācijas risinājumu. Diemžēl tas nav mūsu gadījums – ja Latvijai aizgriez gāzes krānu, tad radīsies nopietnas problēmas, kaut gan, protams, ar laiku risinājumu varēs atrast. Te gan jāsaprot, ka arī Krievijai vajag Eiropas patērētājus, tai ir jānopelna, jo kā citādi viņi uzturēs sociālo mieru savā valstī? Tādā nozīmē Krievija ir atkarīga no sava naftas un gāzes eksporta. Tāpēc pašreizējā situācija jāvērtē racionāli: Krievijai vajag naudu, un Eiropas patērētājiem vajag gāzi. Bet, protams, mēs esam ievainojami, un pilnīgā atkarība no viena piegādātāja ir nepieņemama, jo īpaši, ja ievērojam mūsu pieredzi ar Krieviju un tās politiskās ambīcijas pasaulē. Tāpēc mūsu mērķis ir pārskatāmā laika periodā atkarību no Krievijas gāzes importa samazināt uz pusi. Ja raugāties uz Baltiju kopumā, tad tā ir izolēta enerģētikas sala, un tā Eiropas Savienība to arī sauc: *Baltic energy island*.

Kāpēc, meklējot alternatīvus dabas gāzes piegādes avotus, Baltijas valstīs izvēlējas sašķidrinātās gāzes termināļa būvi?

Lai mēs varētu samazināt atkarību, mums vajag alternatīvus piegādes maršrutus, un ir tikai divi varianti – pa sauszemi vai pa jūru. Pa sauszemi tas iespējams, ja uzbūvējam alternatīvus gāzes cauruļvadus uz Lietuvu un no Lietuvas uz Poliju. Teorētiski varētu būt cauruļvadu no Igaunijas uz Somiju, bet jāatceras, ka Somija arī ir atkarīga no Krievijas gāzes piegādēm. Turklāt jautājumā par cauruļvadiem tālāk par plānošanas stadiju nekas līdz šim nav noticis. Tātad būs vajadzīgs ļoti ilgs laiks, kamēr tie reāli varētu sākt darboties. Baltijas valstu un Eiropas Savienības kopīgā apņemšanās ir, ka „enerģētikas salas” situācija ir jāizbeidz līdz 2015. gadam, bet gāzes cauruļvadus tik īsā laika posmā neuzbūvēsim. Tāpēc jautājums par sa-

D. Pavluts: *”Mūsu preces daudzos tirgos ir konkurēt spējīgas, mēs varam piedāvāt kvalitāti. Mūsu minuss ir pazīstamības trūkums Rietumu tirgos un resursu trūkums, lai investētu marketingā.”*

šķidrināto gāzi ir īpaši svarīgs, jo to var atvest pa jūru un piegādāt to var no ASV, Katāras, Malaizijas – no kurienes vien gribat. Sašķidrinātās gāzes industrija ir ļoti strauji attīstījusies un kļuvusi par normu starptautiskajā gāzes tirgū. Svarīgi ir, ka tas mums nodrošina piegāžu avotu dažādību un iespēju izmantot pasaulē tirgus cenas svārstības sev par labu. Gribu uzsvērt, ka sašķidrinātās gāzes terminālis ir nepieciešams visai Baltijai, jo situācija ar „enerģētikas salu” ir raksturīga visām trīs Baltijas valstīm. Otrs, kas jāatceras, ir: enerģētiskā neatkarība ir ļoti būtiska, bet ne par jebkuļu cenu. Risinot enerģētiskās neatkarības problēmas, ir jāatbild uz jautājumu, uz ko mums ir jāatceļas, – cik ir saprātīgi maksāt par šo enerģētisko neatkarību? Mēs taču zinām, kāda ir sabiedrības reakcija, kad tiek paziņots par tarifu kāpumu, un tā ir pilnīgi saprotama un pamatota, jo enerģijas cenai ir jābūt saprotamai un pieejamai. Tāpēc mums ļoti rūpīgi jāraugās uz izmaksām, lai tās alternatīvajai dabas gāzes piegādei būtu saprātīgas.

Eiropa ir apliecinājusies, ka reģionāls terminālis varētu saņemt līdzfinansējumu no ES fondiem. Tātad reģionālais sašķidrinātās gāzes terminālis mums ir izdevīgs, un otrādi: katrai Baltijas valstij celt savu termināli būtu visneizdevīgākais variants.

Ja principā ir panākta vienošanās par to, ka Baltijā jābūvē reģionālais sašķidrinātās gāzes

terminālis, kāpēc vēl nav lēmuma par to, kurā no trijām valstīm tas tiks būvēts?

Par to, kurā no trīs valstīm terminālis tiks būvēts, līdz šim panākt vienošanos nav bijis iespējams. Kā jau sacījis Ministru prezidents, kaimiņi atsakās redzēt tās priekšrocības, kuŗas mūsu prāt ir acīm redzamas un kuŗu dēļ termināli vajadzētu būvēt Latvijā. Tas ir liela mēroga projekts, enerģētika katrai valstij ir stratēģiska nozare, un šobrīd ir tā, kā ir. Pēdējā pusgada laikā Latvija ir ķīvējusies ar kaimiņiem un mēģinājusi tos pierunāt tomēr spert soli uz priekšu, lai nekavējoties sāktu projektu attīstīt. Termināls, kuŗā ir jāpanāk „enerģētikas salas” situācijas izbeigšana, nepielūdzami tuvojas. Mums ir alternatīva, ja nebūs iespējams panākt vienošanos par to, kur terminālis būvējams. Eiropas Savienība veiks neatkarīgu pētījumu par to, kādas vietas Baltijā termināļa būvei ir pieejamas, kuŗas ir labākas un ekonomiski izdevīgākas. Pētījuma veikšanai tiks slēgti kontrakti ar speciālistiem, pētījumu neveiks ierēdņi. Pēc šī pētījuma Eiropas Komisija sniegs rekomendāciju Baltijas valstīm, kuŗā valstī būtu ekonomiski visizdevīgāk veikt sašķidrinātās gāzes termināļa būvi. Pētījumu plānots paveikt deviņos mēnešos, un rudenī rekomendācijām jau vajadzētu būt. Tas, ko daru pašlaik, – cenšos vienoties ar kaimiņvalstu kolēģiem, ka ievērosim rekomendācijas un pēc to saņemšanas nesāksim politiskas

debates, kuŗas svarīgi nav argumenti, bet ir svarīgi panākt vienošanos kādam par labu. Skaidrs, ka terminālis būs vienā valstī, bet divām būs jāsamierinās ar kaut ko citu. Vēsturiski vairākums lielo reģionālo enerģētikas projektu dažādu iemeslu pēc tomēr notiek kaimiņvalstīs. Milzīgais Visaginas atomelektrostacijas projekts tiks īstenots Lietuvā, bet Igaunijai ir savas attīstības perspektīvas, viņiem jau ir elektrotīklu starpsavienojums ar Somiju, un tāpēc viņu situācija ir labāka. Latvija līdz šim visu ir darījusi pati – pati cēlusi savas gāzes stacijas, pati rūpējusies, lai enerģijas deficīts mums nebūtu tik liels kā kaimiņiem, un esam tikuši galā. Vārdu sakot, situācija ir mazliet nelīdzsvarota, ja piesaucam taisnīgumu, kas tādās starpvalstu sarunās gan nav īpaši ietekmīgs arguments.

Cik tālu esam tikuši ar Visaginas AES projektu? Vai Polija piedalīsies?

Par Poliju man grūti ko teikt, jo ziņas no turienes nāk dažādas. Par Baltiju runājot, ir tā, ka Latvija ar Lietuvu un Igauniju jau sen ir vienojusies, ka Visaginas AES projektā visas trīs valstis sadarbojas, jo Baltijai ir liels elektroenerģijas deficīts. Protams, vislielākais kopš Ignalinas AES slēgšanas tas ir Lietuvai. Loģiski, ka Visagina tiks būvēta netālu no Ignalinas. Šobrīd būtiski ir uzsvērt, ka partneri projekta īstenošanā ir nevis valdības, bet trīs valstu nacionālās energokompanijas. No Latvijas puses tātad tas ir *Latvenergo*, kas ir pilnvarots piedalīties plānošanā, financējumā, projekta daļu iegādē un tā tālāk. Situācija ir tāda, ka pagājušajā vasarā lietuvieši piesaistīja starptautisko investoru un projekta īstenošanu Japānas kompanijas *Hitachi* un ASV firmas *General Electric* kopuzņēmumu *Hitachi GE Nuclear Energy*. Tas ir pieredzējis, gudrs, starptautisks spēlētājs, un viss ir labi gājis uz priekšu. Šobrīd visas trīs Baltijas valstu energokompanijas strādā, lai pieņemtu galīgo lēmumu un uzsāktu projekta īstenošanu. Pirms sāks projekta īstenošanu – tātad pirms durs lāpstu zemē un sāks tērēt naudu, – ir jāsaprot un jāvienojas, cik tas maksās un cik katrai pusei projektā būs daļa, bet to savukārt lielā mērā nosaka pušu vienošanās par to, cik maksās saražotā enerģija un cik daudz tās katrai valstij vajag. No tā būs atkarīga arī vienošanās, kā šo projektu īsteno, un pašlaik notiek ļoti rūpīgs darbs, lai to saprastu un vienotos.

Daudzi bažijas par to, cik droša būs Visaginas AES, jo kodolreaktora tipa izvēle lielā mērā noteiks arī to, kura kompanija uzvarēs konkursā un cels atomelektrostaciju. Savulaik Bulgārijā, Belenes AES, konkursa nosacījumi bija tādi, ka neizbēgami uzvarēja Krievijas konsorcijs, un kodoldegvielu reaktoram, protams, arī piegādās Krievija. Rezultātā Bulgārijas jau tā dramatiskā atkarība no Krievijas kā energoresursu piegādātāja tikai pieauga. Bet Somijā, Olkiluoto 3 AES būvniecībā, atklājās pārkāpumi celtniecībā, un toreizējais Eiropas Komisijas enerģētikas komisārs Andris Piebalgs

bija spiests ierasties būvlaukumā, lai pārtrauktu protesta akcijas. Jautājums ir: cik droši varam būt, ka kaut kas līdzīgs nenotiks Visaginā?

Bažas ir, un tās, protams, sakņojas vēsturiskā pieredzē, un pret bažām vienmēr jāizturas nopietni, tām nedrīkst atnest ar roku. Domāju, ka mēs Latvijā esam redzējuši pietiekami daudz piemēru, kā, problēmas nerisinot, tās samilst un beidzas ar lielu sabiedrības neuzticēšanos visām valsts institūcijām, tāpēc par minētiem jautājumiem jārunā.

Vai Ekonomikas ministrijai ir plāns, kā tikt galā ar tuvojošos recesiju? Iekšzemes kopprodukta pieaugums un ekonomikas attīstība Latvijā notiek lēni – vai otrais krīzes vilnis to neapstādina pavisam?

Latvija pagaidām turas ļoti braši. Citviet Eiropā un arī mūsu kaimiņvalstīs ekonomiskās attīstības palēninājums bija jūtams jau pēdējos pāris ceturksņos, bet mums vēl ir labs ekonomisko rādītāju pieaugums. Plāns, kā neapstāties, pilnīgi noteikti ir, tāpēc rēgulāri publiski uzskaitu visu to, kas nepieciešamas ekonomiskās politikas reformēšanā. Ir ilgtermiņa darāms, bet, ja runājam par to, kas darāms tūlīt, tad ļoti būtiski ir turpināt uzņēmējdarbības kvalitātes uzlabošanu, jāvienkāršo un jāsamazina dažādas administratīvās procedūras – jāpalīdz mūsu uzņēmējiem ātrāk un lētāk darboties. Mūsu uzņēmēji to spēj. Mēs arī plānojam sekmēt ārējo ekonomisko interešu pārstāvēniecību, ciešāk sadarbojoties ar Ārlietu ministriju, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, lai strādātu vienotāk šo interešu pārstāvēniecībā. Citiem vārdiem sakot, arī turpmāk jāatvieglo dzīve saviem uzņēmējiem un jānodrošina viņiem atbalsts, kas saprātīgi ir pieejams caur fondu projektiem – nodrošinot viņiem valsts atbalstu tajos. Ievērojot situāciju iekšējā tirgū, patiesībā mēs varam cerēt uz izaugsmi daļēji tikai uz citu rēķina – ja mums veiksies labāk nekā citiem. Ja runājam par ilgtermiņa jautājumiem, tad noteikti ir jāsamazina darbaspēka nodokļi, lai veicinātu konkurētspēju un mazinātu ēnu ekonomiku. Rūpīgi jāstrādā, veidojot industriālo politiku, lai attīstītu ražošanu. Tas ir vesels pasākumu komplekss, kas saistīts gan ar investīciju piesaisti, gan ar industriālo teritoriju radīšanu pašvaldībās, gan ar citiem jautājumiem. Mūsu preces daudzos tirgos ir konkurēt spējīgas, mēs varam piedāvāt kvalitāti. Mūsu minuss ir pazīstamības trūkums Rietumu tirgos un resursu trūkums, lai investētu marketingā. Mēs gan esam attapīgi, spējam pielāgoties situācijas maiņām, esam diezgan strādīgi. Domāju, ka strādāt daudz vairāk, nekā mēs to jau darām, nemaz vairs nav iespējams, tāpēc jāmacās strādāt produktīvāk. Jāmacās, kā saražot vairāk preču, pakalpojumu un labklājības, strādājot tikpat daudz kā pašlaik. Mēs tiksim cauri arī šai recesijai – paskatīties Latvijas vēsturē. Mēs esam tikuši cauri ne tikai tam vien un pastāvam!

Ar Danielu Pavļutu sarunājās Sallija Benfelde

Nepareizās kūkas nokaušana

Juris Zīverts, *Kā mēs pārdzīvojām „visinteresantāko” laikmetu vēsturē.*

Otrais pasaules karš un manas paaudzes likteņgaitas, apgāds Vesta LK, 2011. g., 496 lpp.

Kaut gan Otrais pasaules karš beidzās jau pirms 66 gadiem, neviena cita kataklizma, katastrofa vai notikumu virkne mūsdienu latvieti nav tik spēcīgi ietekmējusi kā tieši tas. Mūsu pašu vai mūsu vecāku un vecvecāku pieredze un likteņi tieši šī kara laikā noteikuši, kur mēs tagad ikviens dzīvojam, kādās valodās runājam, kādu tautību cilvēki un kādu pasaules uzskatu paudēji ietvērami mūsu draugu lokā un kādi ieskaitāmi nedraugos. Mūsdienu Latvijas iedzīvotāju etniskais sastāvs ir sevišķi spilgtas Otrā pasaules kara iznākuma sekas.

1920. gadā dzimušais Juris Zīverts jaunībā bija žurnālists *Brīvajā Zemē* un *Tēvijā*, bet vēlāk ASV un Kanādā līdz pensionēšanās laikam 81 gada vecumā strādājis par būvinženieri. Savas grāmatas par Otrā pasaules kara pirmās nodaļas virsrakstā viņš sev jautā: „Vai var vēl ko jaunu pateikt?” - un tūdaļ atbild: „No teikti var. Jo nav divu vienādu stāstu, viedokļu un vienādu emociju piedzīvojumu. Mēs šo karu un laikmetu pēc tam esam redzējuši, piedzīvojuši un pārdzīvojuši katrs pēc savas izjūtas un no sava redzes viedokļa.”

Spilgtākās vietas grāmatā ir tās, kur autors atklāj savu paša piedzīvoto. Viņš neraugās uz pagātnes notikumiem ar zinīgu pēskatu, bet iejūtas situācijās, kur personāžs patiesi nezināja, kā viss risināsies tālāk. Lūk, aina *Brīvās Zemes* redakcijā 1940. gada 17. jūnija priekšpusdienā, kad padomju tanki jau bija šķērsojuši Latvijas robežu:

Apjukums un nervozitāte atspoguļojās mūsu sarunās. Ko šodien rakstīsim? Kā aprakstīsim Sarkanarmijas iebrukumu Latvijā,

Rīgā un provinces pilsētās? Ko provinces līdzstrādnieki ziņos mums? Atbildi šiem jautājumiem nevarējam atrast. „Neuztrauksimies, turpināsim darbu kā vienmēr līdz šim un darīsim to pēc labākās sirdsapziņas,” bija redaktoru ieteikums.

Notēlojot lielu notikumu ietekmi uz mazā cilvēka domām, jūtām un tālākajām gaitām, Zīverts, kā jau žurnālists, spēj būt pat meistarīgs. Gribēdams aplūkot iespējami plaši ne vien pašu karu, bet arī tā priekšvēsturi no 20. gs. 30. gadiem un tās sekas vismaz līdz 60. gadiem, autors neierobežojas tikai ar paša pieredzi, bet izmanto arī draugu, kolēģu un dzīvesbiedres piedzīvoto. Tā, piemēram, nodaļā par otro padomju okupācijas periodu („Latvija atkal sirpja un āmura varā”) viņš izmantojis sava kādreizējā *Brīvās Zemes* kolēģas Jāņa Gulbja liecības, jo pats pēc kara bijis gūstā Putlosā un Cēdelgemā, tad bēgļu nometnēs un beigās izceļojis uz Kanadu. Bēgļu likteņi tālākas izceļošanas zemē – konkrēti ASV – savukārt skatīti Zīverta dzīvesbiedres Spodras acīm.

Ši citu personu stāstītā vai rakstītā izmantošana rezultējas tādējādi, ka viela zināmā mērā „pārsedzas” un trūkst chronoloģiskas secības. Taču ieguvums no šādas pieejas ir tāds, ka panākta lielāka objektivitāte: kur katrs lietu vērotājs sedziņu velk uz savu pusi, tur patiesība, iespējams, būs pa vidu. Paša Zīverta skats uz Latviešu leģionu, piemēram, ir stipri negatīvs: „Leģions tautā bija ļoti nepopulārs, un lielākā daļa jauniešu mēģināja no iesaukšanas izvairīties.” (51. lpp.) Bet Zīverts ļauj Valteram Vanagam pa-

teikt: „Ar visu kritiku un negatīvismu, ko esmu dzirdējis un lasījis par leģionu, es joprojām uzskatu, ka mēs esam cīnījušies par taisnu lietu. Tamdēļ attiecībā pret mūsu tautu un Dievu mūsu dvēseles ir tīras.” (308.) Nacistu okupācijas laiks notēlots ļoti negatīvi, bet uz jautājumu, kas tad īsti bija ļaunāks – nacionālsociālisms vai komūnisms, pilnīgi nepārprotamu atbildi Zīverts nedod. Viņš gan citē vārdus, ko Aukstā kara sākumā saistībā ar Hitleru teicis Vinstons Čērčils: „Mēs esam nokāvuši nepareizo kūku.” Žēl, ka nav minēts citāta avots un nav iespējams pārbaudīt citāta kontekstu. Ja nu Vinstons Čērčils pasaulē gana slavens, kāpēc viņa vārdi netika allaž no jauna atgādināti trimdas pretkomūnisma darbības gadu desmitos?

Grāmatu silti ieteicams izlasīt Latvijas vēstures skolotājiem, jo tajā gana daudz „lielo vīru” izraisītu notikumu ietekmes uz „mazo cilvēku”. Ar Hitleru un Staļinu skolēniem varētu būt grūtāk identificēties un viņu nedarbu jēgu īsti izprast, bet, kā uz viņu pastrādāto domās un darbos reaģēja katrs Jānis un Anna, skolēniem šķitīs interesanti izjust. Sirmāis autors pratis vēsturi pietuvināt ikdienas cilvēkam.

Kā jau ikvienā tik biežā un pamatīgā grāmatā, atradisim pa vainai. Dažbrīd patiesībai nodara pāri autora aša, lakoniskā izteiksme. Sākot ar 1940. gada rudeni, viņš saka, komūnisti „iznīcināja reliģiju” (157.). Precizāk būtu teikt, ka viņi sāka apspiest ticības dzīves publiskās izpausmes. 457. lappusē nepareizi teikts, ka tikai pēc tam, kad jau bija „uzliesmojis Aukstais karš”, ASV

Kongress 1952. gadā neatzinis Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā. Turpretim pareizi rakstīts 486. lappusē, ka ASV **nekad** (izcēlums mans – E.S.) nav atzinusi Latvijas okupāciju un ka 1953. gadā (kuŗš gadskaitlis tad īstais?) Kongress tikai **apstiprinājis** (izcēlums mans – E.S.), ka Padomju Savienība nelikumīgi un vardarbīgi okupējusi un anektējusi Baltijas valstis.

Jau vairākkārt esmu norādījis uz kļūdām mūsdienu latviešu grāmatās atrodamos citātos svešvalodās, sevišķi jau vācu valodā. No vienas puses, šādas norādes varētu likt apgādiem un to korektoriem saausīties un laboties, taču, no otras puses, avīzlasītājus tās varētu sākt gaŗlaikot. Ap-solu, ka šī būs pēdējā reize, kad izsakos par drukas kļūdām svešvalodās. Zināms jau, ka mūsdienu Latvijā *chaoss* pārtapis par *haosu* un *cholera* par *holeru*, bet vai ieviests arī kāds elektronisks robots, kā uzdevums ir **ikvienu ch** pārtaisīt par *h*? Tā gandrīz gribas secināt, ieraugot 245. lappusē jautājumu: „vai viņš prot arī rakstīt?” vāciski iespīestu kā *kann er auh schreiben?* (pareizi būtu – *kann er auch schreiben* – red.). Vācietim, tādu rakstību ie-

raugot, būtu labs pamats lādēties par *ferfluchte Ausländer* (329.).

Ikvienam lasītājam būs savi spoŗākie epizodi, kas grāmatā viņu visīstāk uzrunās. Man spilgtums un jaunums bija Arāja komandas vīru bramanīgā ienākšana Nacionālajā operā – toreiz sauktā par Rīgas operu – un neomulības izraisīšana publikā, tad atkal publikas atslābums, kad „varoņi” operu atstājuši un sākusies operetes izrāde. Patraka ir Sandras Zīvertes pirmā darba diena ASV Misisipi pavalsts kokvilnas plantācijā, kam visapkārt čūsku midzeņi.

Pārdomas izraisa autora sava veida kopsavilkums par to, kas tad īsti uzvarējis un kas zaudējis Otrā pasaules karā (487. – 488.). Dsaŗz lasītājs piekritīs, cits vēlēties uzlikt pa citādam akcentam. Interesants ir kāda autora sendienu klasesbiedra ierosinājums 30. jūniju Latvijā izsludināt par atceres dienu, jo 1941. gada 30. jūnijs bijis vienīgā diena Latvijas vēstures gandrīz 55 gadus ilgā laika posmā, kad Rīga bijusi patiesi brīva: vieni okupanti – krievi jau paguvuši aizvākties, bet nākamo okupantu – vāciešu armija vēl nav paspējusi ierasties.

Eduards Silkalns

Grāmatu var iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās un Okupācijas mūzeja grāmatu galdā.

Grāmatas cena ar piesūtišanu ASV dzīvojošiem – \$25.–, Kanādā – US\$30.– (Amerikas dolaros). Čeks vai naudas pārvedums nosūtāms **George Zīverts**, 2801 Algonquin Rd, Apt.314, Rolling Meadows, IL 60008, USA; kopā ar atsevišķā zīmē uzrakstītu pasūtīnātāja vārdu, uzvārdu, adresi, telefona nr. un/vai E-pasta adresi. Grāmatu piegādās ar *Priority Mail*.

Piemineklis māmuļai, krietniem cilvēkiem un Latvijai

Anda Līce

Pateikt un pateikties

tijuma laika Sibirijā, uz kurienu viņu kopā ar mammu un vecvecākiem „aizvīzināja” 1949. gada 25. martā. Grāmatas spēcīgo vēstījumu akcentē vāka fotouzņēmums – senajā fotografijā redzama A. Līces māmuļa – skaistā Marta Dreimane jaunībā, studiju gados Lauksaimniecības akadēmijā, kur viņa ieguva agronomes profesiju. To uzlūkojot, pārņem miers, mūžsenu vērtību un nesagraujamas pasaules lietu kārtības apjauta. Tajā ir atgādinājums par garīgi stiprām latviešu sievietēm, kāda bija Andas māmuļa.

Par to un daudz ko citu A. Līce mīlestībā un cieņā pateicas māmuļai, arī saviem vecvecākiem un daudziem krietnajiem, labajiem cilvēkiem Sibirijā un Latvijā. Cieņa, mīlestība un godbijība pret represēto cilvēku sāpēm, ciešanām izsūtījumā un ieslodzījumā A. Līci vadījusi, arī kopš pašiem pirmsākumiem veicot Okupācijas mūzeja literārās konsultantes pienākumus, rakstot presē, sastādot krājumus, arī „Via dolorosa”, kuŗos sakopotī traģiski likteņstāsti no padomju režīma upuŗu dzīves. Mūzeja

strādājot, Anda uzklusēja un pierakstīja neskaitāmas represēto un viņu tuvinieku liecības, daudzas no tām ievietotas krājumos „Via olorosa”.

Pēc pirmo krājumu „Via dolorosa” klajā nākšanas trimdas tautiešu organizācijas un ev. lut. draudzes A. Līci ielūdza pie sevis ar priekšlasījumiem. Viņa izceļojās pa visu plašo pasauli – Anglijas, ASV, Kanadas, Vācijas, Zviedrijas, Austrālijas tautieši vēlējās uzziņāt ne vien par viņas dzejas grāmatām un krājumiem, bet arī par Latvijas dzīves problēmām. Andas Līces vārdam uzticas.

Ir tādi cilvēki, kas visu mūžu, cits veiksmīgi, cits nožēlojami, sev „meistaro” popularitāti. Taču ir arī retie, kuŗiem tas vispār nav jādara, pie kuŗiem sabiedrības atzinība atnāk dabiski līdz ar viņu labajiem darbiem. Tā tas noticis arī ar Andu. Viņa ir arī to pirmo literātu vidū, kam tiek augstais Latvijas valsts apbalvojums – Triju Zvaigŗņu ordenis. Rakstnieks Zigmunds Skujīņš pauŗ pārliecību, ka, notikumiem aizvirzoties pagātnē, to patiesais, nesaudzīgais atspulgs A. Līces darbos

“nezaudē vērtību, bet ar literāro kvalitāti saista uzmanību kā liecinājumi nākamām paaudzēm” (priekšvārds A. Līces krājumam „Mūŗģie lidumnieki”). Arī jaunākajā krājumā ir daudz šādu atgādinājumu nākamām paaudzēm. Turklāt grāmata A. Līces garīgajā sejā liek skaidrāk nekā jebkad ieraudzīt būtiskus vaibstus – viņas neatkarīgais gars neaplipa un nepiesūcās ar visu to oficiālo dražu, kas padomju režīmā bija radīta jaunu cilvēku rafinētai klonēšanai. No tā viņu glāba iedzimtais humors, tuvi draugi spalvas brālības vidū, taču Andā pati arī šajā sakarā piemin māmuļu un vecvecākus.

Andas mīlo cilvēku nomods par viņas garu, arī draudzība ar padomju režīma uzmanītiem rakstniekiem un dzejniekiem – Uldi Bērziņu, Māru Zālīti, Jāni Rokpelni, Viktoru Avotiņu, Leldi Stumbri, Ojāru Vācieti un daudziem citiem “nepareizajiem” – palīdz viņai ieraudzīt daudzas lietas un parādības to patiesā gaismā. Arī pirmajiem brīvības vējiem pāršalcot Latvijā, A. Līce ir tie dažu vidū, kas sāk runāt un rakstīt par trimdas tautiešu neat-sveŗamo nozīmi Latvijas neatkarības atgūšanā. Arī grāmatā “Pateikt un pateikties” lasāms: “To, ka trimda izgāba tik dau-

dzus un saglabāja, tādējādi tuvinot Atmodu, var uzskatīt par lielu mūsu nācijas veiksmi.” Gan iepriekšējās, gan arī jaunākajā grāmatā atklājas vēl kāda Andas raksturīpaŗība – viņai sveŗi ir pūŗa instinkti, tā uzspīstās rīcības un domāšanas klīŗejas. Arī Latvijas neatkarību atgūstot, Anda neapzīlbt kopējā ļauŗu masas euforijā, viņa ātri prot atšķirt pelavas no graudiem. Par atbrīram viņa aizvien rakstījusi skarbus un nesaudzīgus vārdus, jo tāda ir viņas daba – Anda neprot luncināties. Lieki piebilst, ka tā viņa ieguvusi arī ienaidniekus un nelabvēļus.

A. Līces dzejā un publicistikā atklājas vēl kāda svarīga viņas daiŗrades īpaŗība – padomju realitāte, arī skarbā bērņības pieredze Sibirijā viņas neatkarīgo garu nevis iedragājusi, bet gan norūŗījusi un padarījusi jūtīgu pret jebkādiem viltojumiem. Arī ilggadējā darbošanās Okupācijas mūzejā ir asinājusi Andas uztervi, un to bieŗi apliecina viņas asais publicistes vārds.

Kā visas dzīves jēgas galvenais kredo lasāmi A. Līces vārdi: “Es-mu pateicīga Dievam, ka atgriez-os Latvijā. Ka Atmoda iekrita manas dzīves laikā un ka savas barikādes neesmu nojaukusi.”

Iŗēna Lagzdiņa

Ziemsvētku brīnums

Pagāja Ziemsvētku gaidīšanas vakars, pienāca pirmā Ziemsvētku diena, un - notika brīnums! No rīta mākoņi bija izkļūduši tālienē, un

aiz kaimiņu mājas jumta rotājās saulīte. Laikam taču arī bija sabēdājusies par Sala onkuļa nedarbiem – lietu un vējiem un gribēja kaut drusku iepriecināt Ziemsvētku saimi. Necik augstu debesu jomā saulītei uzrāpties neizdevās, tāpat vien gar pamali tā uz priekšu virzījās un tomēr – mazliet mūs sasildīja. Ziemsvētkos taču vajadzīgs kāds silts stariņš. Un tad sākas tāds kā sacensību skrējieni: laikam arī Sala onkulis bija sabijies no saules labestības un uzvaras gājiena un drusku savā bardzībā piekāpies: nākamās dienas rītā radio ziņoja, ka temperatūra Latvijā, sākot ar Mērsragu, sasniegusi rekordaugstu līmeni - +9,9°C! Tik silta diena Latvijā vēl nebija piedzīvota! Nu redziet – arī dabā notiek cikstēšanās – gluži kā Latvijas politikā, taču dabā uzvar labais!

Ziemsvētki esot piedošanas un izlīdzināšanas laiks – tā dzirdēju kādu sakām radio raidījumā. Savādi – man nav kam piedot, jo ap mani bijuši tikai labi cilvēki, un paldies viņiem par to. Drīzāk šādā brīdī uz mācās žēlums par tiem, kas aizgājuši, atstājot mūsu pasauli nabagāku. Un vai visiem esmu pateicis paldies par draudzību un sirds siltumu? Centos vēl to paspēt, bet vai visus mani vārdi sasniedza? Aizgāja brīnišķā aktrise, patiesi sirsnīgais cilvēks Hilda Prince, kam liktenis bija uzlicis nest smagu zaudējumu nastu, mūžībā aizsaucot vīru un meitu. Taču viņa nezaudēja garīgo gaišumu, viņa smaidīja. Tur – debesu tālēs - viņa noteikti ir tikusies ar inteligento, smalkjūtīgo Gulbišu Jāni, kas arī brauca uz Rīgu, sekoja līdzī šejienes teātra dzīvei, līdz pienāca brīdis, kad bija jāpārceļas uz vecu ļaužu mītni, taču, pēc viņa vēstulēm spriežot, Gulbišu Jānis nekad nebija vecs.

Debesu tālēs aizgājusi Amerikas

Latviešu teātra Bostonas ansambļa aktrise Mirdza Melkerte, viņa skatuves gaitas sāka Rīgā vēl vācu laikā – toreizējā Tautas teātrī, pēc tam darbojusies Eslingenā un Bostonā, nospēlējot daudzas lomas, kuŗas man diemžēl nav bijis lemts redzēt. Pirms daudziem gadiem Austrālijā iepazinās ar vienu no Austrālijas Latviešu teātra aktieriem Dzintaru Veidi - izskatīgu slaida auguma vīrieti ar skanīgu balsi, viņš uz skatuves tēloja spēcīgus stipra rakstura cilvēkus, bija Raiņa Uldis, Blaumaņa Edgars, Gulbišu Jāņa Jānis Reiters, bet aizvadītajā gadā viņa balss apklusā uz visiem laikiem. Tā viņi aiziet, cits pēc cita, un skatītāju iemīļoto trimdas aktieru dārzs kļūst klajāks. Ziemsvētku eglītes sveicēm mirdzot, gribas vēlreiz teikt paldies par viņu skatuvei atdotajiem gadiem, par latviskuma un latviešu teātra mākslas kopšanu. Es pieminēju tikai dažus, bet aizgājuši droši vien ir vairāk.

Tad iedomājos pats sevi: "Gadi skrien kā stirnas..." Varbūt es lasītājiem esmu apnicis? Vai viņiem ir interese lasīt par teātru gaitām Latvijā? Varbūt laiks pielikt punktu? Dzīvē sastopamies ar plāpīgiem cilvēkiem un dažkārt nevar vien sagaidīt - kad viņi reiz beigs! Manu domāšanu mazliet citā virzienā pavērsa vēstule, ko saņēmu pēc savas dzimšanas dienas, vēstules autors ir kādreizējais Osvalda Uršteina studijas audzēknis Viesturs Kundziņš, par kuŗa skatuves gaitām reiz rakstīju avīzē. Prieku viņa vēstulē sagādāja rindas: „Garu pacēla, un ar ilgošanos gaidu Jūsu rakstus ne tikai par teātri vien, bet arī par skaistās Latvijas dabu.” Ja nu tas ir tā, ja nu vismaz kādam ar saviem rakstiem varu sagādāt gandarijumu, varbūt tomēr rakstīkli no rokām neizlaist? Jā, es esmu viens no pirmcilvēkiem, kas raksta pats ar savu roku.

Atbildi meklējot

Piezvanīja Laimonis Siliņš no Sanfrancisko (precīzāk – no *Los Altos Hills*). Pricējās, ka viņa veselība uzlabojusies, jo pirms kāda brī-

ža izjuka Laimoņa un Brigītas brauciens uz Rīgu. Šajā reizē Laimonis man uzdeva divus jautājumus, uz kuŗiem tā īsti atbildi nevarēju rast. Viens no tiem: vai es nevaru ieteikt kādu jaunu latviešu oriģināllugu, ko būtu vērts kopējā grupā izlasīt. Laimonis ar saviem draugiem un domubiedriem katru gadu rīko jaunāko lugu lasījumus un pārrunas par tām. Es drusku tā kā sastomījos: ko ieteikt? Teātru literāro daļu vadītāju portfeļus nepārzinu, bet patlaban ievēribas cienīgus darbus nosaukt nevaru. Nacionālajā teātrī jau otro sezonu skatītāju interesi saista Danskovītes luga „Latgola”, taču galvenais ir dzīvelīgā, vitāli iestudētā izrāde, savukārt Aivas Birbeles lugu „Kapusvētku PR” lasīt nav vērts, tā ir pārāk nemākulīgi uzrakstīta. Paliku Laimonim atbildi parādā. Gan jau teātru portfeļos lugas vēl ir, taču, pirms tās nav parādījušas uz skatuves, spriest grūti.

Tādu jaunu cerību stariņu pazībsnija Evita Sniedze ar savām lugām „Līdz pavasarim” un „Mākoņains, iespējams, skaidrosies”, ko Valmieras Drāmas teātrī iestudēja Oļģerts Kroders. Gaidījām, ar ko talantīgā un arī darbīgā Evita mūs iepriecinās šajā sezonā, bet pagaidām aina ir neskaidra. Dailes teātris Mazajā zālē rāda viņas lugu „Pasaka par vērdiņu - 2012”, kas veidota pēc Kārļa Skalbes populārās pasakas motīviem. Latvijas Televīzija 3. janvārī sāka rādīt jaunu seriālu „Eņģeļu māja”, kuŗa autore ir Evita Sniedze. Cerēsim, ka seriāls godam nostāsies līdzās skatītāju iemīļotajam „Ugunsgrēkam”, ko Rīgā skatās daudzās mājās. Aktieri tajā darbojas labi, - vairāki no tiem mani paziņas, režisores darbs arī labs, bet scēnārijs gan - bezjēdzīgs, bieži vien uzdzendusmas. Bet cilvēki skatās! Protams, ir jau grūti tādu gaŗa seriāla pavedienu savērt, bet jēgu tajā meklēt gan ir lieki. Tad nu gaidīsim jaunu seriālu, kuŗa autore ir Evita Sniedze.

Tad Laimonis uzdeva otru jautājumu: kas Rīgas teātros noteikti būtu jāskatās? Un atkal es samulsu.

Jaunu izrāžu daudz, bet uz ko noteikti vajadzētu aiziet? Pareizo atbildi atrast grūti. Katrā ziņā Dailes teātra Mazajā zālē ieteiktu noskatīties Raimonda Staprāna lugu „Gūsteknis pili”. Kādu laiku luga gulējusi atvilktnē, nu tai pievērsies Kārlis Auškāps. Gan luga, gan izrāde pelna cieņu, kaut arī kāda no jaunajām kritiķēm to neganti nokritizējusi.

Liepājas teātrī Raiņa lugu „Pūt, vējiņi!” kā mūziklu ar Kārļa Lāča mūziku iestudējis Dž. Džilindžers. Izrādi neesmu redzējis, nevaru spriest, bet zinātāji stāsta, ka Raiņa luga pārveidota, taču tieši kropļota netiekot un Raiņa pamatdoma neesot izsvītota. Un vēl kāda pēdējo sezonu īpatnība: līdzās lielajiem, profesionālajiem teātriem izrādes sniedz daudzi mazie, tā sauktie nomaļes teātriši. Tā ir katrai teātra pilsētai raksturīga parādība. Kādreiz pie mums tā nebija, un pirms daudziem gadiem es Stokholmā biju gluži samulsis, jo izrāde notika vecā noliktavas telpā.

Mazajos teātrišos darbojas jauni, spējīgi režisori, taču visas nomaļu teātru izrādes noskatīties nav iznācis - ne laika, ne iespēju. Kādreizējā Maskavas forstatē Rīgā darbojas teātris ar nosaukumu *Dirty deal teatro*, tā mājvieta ir kādā no bijušām noliktavām jeb spiķeriem starp Maskavas ielu un Daugavu. Spiķeri nav tālu no manas darbavietas – Zinātņu akadēmijas, un kādu dienu gāju šo teātri meklēt. Jāteic – nesekmīgi! Spiķeri stāv – vienā atvērts veikals, citā ir kāda noliktava, bet tādu teātri atrast nevarēju, līdz jautāju veikala pārdevējam. Viņš norādīja uz pēdējo ēku, kas atstāja pavisam drūmu iespaidu: nekāda uzraksta, lielās durvis aizvērtas ciet, kur pirkt biļetes – nekādas zīmes! Vārdu sakot – skaidrības nekādas! Un tā es paliku bez *Dirty deal teatro*. Kad dienas kļuš gaišākas, meklēšu vēlreiz.

Dodos uz Daili, kur Mazajā zālē rāda jau pieminēto Evitas Sniedzes lugu „Pasaka par vērdiņu - 2012”. Tās pamatā ir Kārļa Skalbes populārā, bieži cilātā pasaka, taču vai nu Evita pati, vai pēc režisora Paula Timrota ierosinājuma Skalbes pasakas norisei liek risināties

mūsdienu vidē, un šoreiz tas īpaši netraucē, jo lugā runāts par mūžsenām vērtībām – par mantu, vērdiņa varu, kas savā ziņā noteic lādzigā pirtnieka Anša dzīves princips: Ansis it kā nejausi kabatā atrod lieku vērdiņu: kā liek roku kabatā – tā atkal vērdiņš: vēl un vēl... Ansis kļūst bagāts, viņš lolo rožainu sapni – uzcelt jaunu, skaisu pilsētu, taču apkārtējie cilvēki, pat paša māte, viņam vairs neeksisistē, viņa rīcību noteic tikai nauda. Uz Skalbes pasaku balstītā luga atgādina senso patiesību par šķietamām un mūžīgām vērtībām.

Uz šo izrādi Dailes teātrī bija saņācis ļoti daudz mazo skatītāju: varbūt viņi gaidīja jautrāku izrādi, bet Evita Sniedze programiņā norādījusi, ka izrāde domāta skolas vecuma bērniem. Mazās meitenes un zēni itin ieinteresēti sekoja izrādei, un, kad tā bija beigusies un priekšskars aizvēries, mazs puikēlis atkal un atkal gribēja paskatīties, kas tur, aiz aizvērtā priekšskara, notiek, vai pirtnieka Anša dzīve vēl turpinās. Zēnam gribējās ielūkoties citā pasaulē, ko uzbūris teātris. Un vēl mani iepriecināja mūsu mazās meitenītes - ļoti jauki, eleganti ģērbusās, gandrīz katrai jauna, skaista kleitiņa! Patiešām prieks: latviešu skatītājiem teātra apmeklējums nav ikdienas, teātris ir svētki! Un uz svētkiem nevar iet novalkātos brunčos vai saburzītā svārciņā. Teātris rada svētku izjūtu.

Vēl tikai varu piebilst, ka pirtnieka Anša lomā ieraudzīju Intaru Rešetinu un viņam noticeju. Četras vai piecas lomiņas tēloja Harijs Spanovskis un Valdis Liepiņš. Zālē ieejot, notika vēl kāds brīnums: laipna teātra darbiniece katram skatītājam uzdāvināja vienu vērdiņu. Nu īsts vērdiņš – apaļš un skanīgs. To varēja paņemt piemiņu no izrādes, kā to dariju arī es, taču par to varēja arī ko nopirkt – kūku, lūpu balzamu vai nozīmīti. Draugi un radi vērdiņus varēja apvienot un tādējādi iegādāties ko vērtīgāku. Vārdu sakot – gluži kā dzīvē! Tikai ikdienā bieži vien negribam ar otru dalīties. Izrāde atgādina, kā iet, ja tik ļoti aizraujas ar vērdiņiem un mantu.

Jaunais gads iesācies!

Viktors Hausmanis

IN MEMORIAM

Ausma Derkēvica

1929. gada 21. jūlijs- 2011. gada 26. decembris

Kā balta dūja - liega un maiga, ar mūzikas spārniem lidojoša – viņa glāstīja mūzikas skaņas. Kā stalta un stingra karaliene viņa vadīja tūkstošu balsis – gan savos lolotajos koŗos, gan uz Dziesmu svētku Virsdiriģentu komandtiltiņa. Trausla un vienlaikus – stipra. Mūzikas Maestrise **Ausma Derkēvica**. *Latvijas Lielās mūzikas balvas* laureāte, *Triju Zvaigžņu ordeņa* kavaliere, Mūzikas akadēmijas Goda profesore.

Mūziķe Ar Lielo Burtu.

Nu ar skumjām jāteic – viņa bija. Jāapjauš doma, ka noslēdzies mūžs, kas ievilcis vienu no pilgtākajiem dzīpariem Latvijas koŗu mākslā. Jāapjauš atziņa, ka Emīļa Melngaila *Lokatiesi mežu gali*, 2008.gada Dziesmu svētkos viņas roku un smaida vadīta, izskanējusi pēdējoreiz.

Ausmu Derkēvicu milēja, cie-

nīja, respektēja. Rēķinājās ar viņas talantu, erudīciju, apbrīnojamo intuīciju un mūzikālo gaumi. Viņas darbiem un domām bija svars.

Viņa bija pirmā sieviete – latviešu Vīspārējo Dziesmu svētku virsdiriģente. Kopš 1973.gada. Šo godu viņa, pirmkārt, izpelnījās darbā ar spožo sieviešu kori *Dzintars*, ko vadīja vairāk nekā četrdesmit gadu, līdz gadu tūkstošu mijai. Kopā ar *dzintara* meitenēm viņa pierādīja, ka sieviešu koris var pilntiesīgi stāvēt līdzās vīru un jauktajiem koŗiem. *Dzintara* skanējuma kvalitāte bija nepārspējams etalons kā sieviešu koŗiem pašu mājās, tā daudzām koŗiem augsta prestiža starptautiskos konkursos, no kuŗiem tika pārvestas daudzas zelta medaļas un *Grand Prix*. Turklāt pati Maestrise tajos ne reizi vien tika atzīta par labāko

diriģenti un vēlāk vairākkārt ievēlētā par konkursu Goda patronesi. Un ne velti - viņai piemēta precīzs, smalks žests, apbrīnojama satura un formas izpratne; viņas interpretācijas bija dziļi mūzikālas un emocionāli piesātinātas. Tas briedināja lieliskus augļus: Ausmai Derkēvicai un *Dzintaram* tika veltīts desmitiem latviešu autoru darbu, tika ieskaņoti vairāki albumi, tapa desmitiem koncertprogrammu, koncerteļļi veda uz Eiropu, Ameriku, Japānu.

Otra viņas lielā mīlestība bija Valsts Akadēmiskais koris *Latvija* – no 1969. gada vairāk nekā divdesmit sezonu talantīgā partnerībā ar Imantu Cepīti, viņu kopīgajā *nopelniem bagātajā laikmetā*. Tajā ierakstīts gan Maestris *meisterstiķis* – pašā trešās Atmodas sākumā līdzās Valsts Akadēmiskā koŗa nosaukumam izcīnītais godpilnais, valsti pārstāvošais *Latvijas* vārds, gan iestudēto mesu, oratoriju un rekviēmu simti, ar kuŗiem apceļotas kā bijušās

padomijas mētroles, tā zemes aiz „dzelzs priekšskara”. Krustu šķērsu koncertceļos atzinības aurā koris dziedājis desmitiem koncertu mēnesi, bet Ausmas Derkēvicas padomiem interpretācijā uzticējušies ne tikai mūsu profesionāļi, bet arī tādi mūzikas grandī kā Dmitrijs Kitajenko, Vladimirs Fedosejevs un Mariss Jansons.

Arī tad, kad cienījamā Maestris jau bija atvaļinājusies no aktīvās mūzicēšanas, viņa rūpīgi un ieinteresēti sekoja līdzī mūzikas dzīves norisēm un savu pēcteču darbiem – priedējās par panākumiem, pārdzīvoja neveiksmes, neliedza padomu. Mūzika ar Latvijas Radio *Klasika* starpniecību bija viņai līdzās līdz pat pēdējam elpas vilcienam – veldzējoša, stiprinoša, mierinoša. Tāpat kā visi mīļie ģimenē. Nu sācies viņas ceļš uz aizsaules kori. Tur, kur *Mūžam nebeidzama gaismas strau-me list*.

Rūta Paula

Spēkā stājas „Nulles deklarācija”

Kas mūsu laikraksta lasītājiem jāzina par 1. decembrī pieņemto Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumu jeb „nulles deklarāciju”?

LR Saeimas 1. decembrī pieņemtais likums liek deklarēt mantisko stāvokli visām fiziskām personām, kuŗu ietaupījumi pārsniedz 10 tūkstošus latu. Saskaņā ar jauno likumu mantiskā stāvokļa deklarācija 2012. gadā būs jāiesniedz Latvijas pavalstniekiem, nepavalstniekiem, kā arī personām, kuŗām izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja. Mantiskais stāvoklis būs jādeklarē par īpašumiem, kas ir personas rīcībā 2011. gada 31. decembrī pulksten 24.00.

Kam jāiesniedz deklarācija?

Likums pirmkārt attiecas uz Latvijas Republikas pavalstniekiem un citu valstu pavalstniekiem, kuŗi ir rezidenti (patstāvīgie iedzīvotāji) 2011. gada 31. decembrī. Deklarāciju paredzēts iesniegt arī tām personām, kas kļūst par Latvijas rezidentiem, resp., pārvāksies uz pastāvīgu dzīvi Latvijā pēc 2011. gada 31. decembra.

Deklarācija jāiesniedz personām, kuŗām ir vismaz 10 000 latu vērti nekustamie īpašumi Latvijā, kuŗu īpašumtiesības līdz šim nav nostiprinātas Zemesgrāmatā, kā arī īpašumi ārzemēs. Tāpat jādeklarē transportlīdzekļi ārvalstīs, kuŗa iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē naudas uzkrājumi, iegādātās kapitāla daļas, parāda vērtspapīri, aizdevumi, parādsaistības un citi īpašumi, kuŗu katra kopējā vērtība pārsniedz 10 000 latu, vienalga vai tie ir Latvijā vai ārzemēs. Jādeklarē privātajos pensiju fondos veiktās iemaksas vai veiktie dzīvības apdrošināšanas (ar uzkrāšanu) prēmiju maksājumi, ja to

kopējā summa pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē arī mākslas priekšmeti, vērtīgas rotaslietas un citas preces, kuŗu kopējā vērtība, pēc personas ieskatiem, pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē līgumi ar vērtību virs 10 000 latiem, jo saskaņā ar tiem deklarācijas iesniedzējs ir patiesā labuma guvējs. Deklarācija jāiesniedz, ja personai Latvijā vai ārvalstīs ir neatmaksāti aizņēmumi (kredit) vai citas parādsaistības, kuŗu kopējā summa pārsniedz 10 000 latu, kā arī tad, ja persona Latvijā vai ārvalstīs izsniegusi aizdevumus, kas ir lielāki par 10 000 latiem vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā.

Vai deklarācijas jāiesniedz visiem?

Nē. Nav jādeklarē īpašumi, kas reģistrēti Zemesgrāmatā, CSDD Transportlīdzekļu reģistrā, traktortehnikas reģistrā, Civīlās aviācijas reģistrā un Latvijas kuŗu datu bazē. Ja personai ir tikai šādi īpašumi, deklarācija nav jāiesniedz. Ja jūsu uzkrājumi ir mazāki par 10 000 latiem un ja jums nav skaidras naudas uzkrājumi, kas lielāki par 10 000 latiem, kā arī citas iepriekš uzskaitītās naudas un materiālās vērtības, deklarācija nav jāiesniedz.

Mūsu laikraksts saņēmis no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) atbildes uz konkrētiem jautājumiem, kas varētu skart ārzemju latviešus.

Pirmais gadījums:

Persona ir ASV un LR pavalstnieks (deklarēta arī dzīvesvieta Latvijā), tai pieder vairāki nekustamie īpašumi. Latvijā uzturas vairākas reizes gadā. Noguldījumi Latvijā bankās. Vai likums attiecas uz personu, kas deklarējusi savu dzīves vietu, taču pastāvīgi nedzīvo Latvijā?

Valsts ieņēmumu dienesta atbilde:

Pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju ir tikai tām fiziskajām personām, kuŗas ir

Latvijas rezidenti. Ja fiziskā persona ir Amerikas Savienoto Valstu rezidents un to apliecina *Department of the Treasury - Internal Revenue Service* izsniegtā *Form 6166*, tad tai mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāiesniedz.

Ja fiziskā persona būs mainījusi rezidences statusu un kļuvis par Latvijas rezidentu, iesniedzot mantiskā stāvokļa deklarāciju, šai personai naudas līdzekļu un citas mantas izcelsme nebūs jāpierāda.

Ja fiziskajai personai pastāvīgā dzīvesvieta ir gan Latvijā, gan ASV, tad, nosakot tās rezidences statusu, ir jāņem vērā Latvijas Republikas un Amerikas Savienoto Valstu konvencijā par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem ietvertie nosacījumi. Tos ievērojot:

- Fiziskā persona tiks uzskatīta par tās valsts rezidentu, ar kuŗu tai ir ciešākas personiskās un ekonomiskās attiecības (vitālo interešu centrs);

- Ja nav iespējams noteikt valsti, kuŗā fiziskajai personai ir vitālo interešu centrs, vai arī ja tai nav pastāvīgas dzīvesvietas nevienā no abām valstīm, tad fiziskā persona tiks uzskatīta par tās valsts rezidentu, kuŗa tai ir ierastā mītnes zeme, vai arī abu valstu kompetentās iestādes izšķir šo jautājumu, savstarpēji vienojoties.

Otrs gadījums:

Persona pārcēlusies no Rietumvalsts mītnes zemes uz Latviju. Pārvesti noguldījumi (ietaupījumi) uz Latvijas bankām.

Valsts ieņēmumu dienesta atbilde:

Šajā gadījumā fiziskajai personai, iesniedzot mantiskā stāvokļa deklarāciju, naudas līdzekļu izcelsme nebūs jāpierāda, kā arī nodoklis nebūs jāmaksā.

Kāds ir ieguvums no jaunā likuma?

Likums ļauj legalizēt ienāku-

mus, kuŗi gūti laikā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim un par kuŗiem nav samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Ja cilvēkam ir bijis ienākums, kas gūts, piemēram, no neregistrētas saimnieciskās darbības, viņam tiek dota iespēja attiecībā uz iepriekš nedeklarēto ienākumu samaksāt 15% nodokli un tādējādi nokārtot saistības pret valsti (lai atbrīvotos no atbildības par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un iegūtu iespēju šos līdzekļus brīvi un bez bažām tērēt). Ienākumus, kas gūti noziedzīgā ceļā, deklarēt, izmantojot „nulles deklarāciju”, nevarēs.

Vislielākās neskaidrības par skaidras naudas uzkrājumiem

Likums paredz, ka iedzīvotājiem, ja viņu skaidrās naudas uzkrājumi pārsniedz 10 000 latu, tie būs jāiemaksā kādā no Latvijas kredītiestādēm resp. bankā. Ministru kabinetam uzdots līdz 1. februārim sagatavot attiecīgu noteikumu projektu. Kritiķu ieskatā valdība tādā veidā

atbalsta banku lobiju. Banka, pat glabājot naudu vienu dienu, var nopelnīt, savukārt, kad klients izņems naudu no konta, viņam atkal būs jāmaksā. Jaunā likuma kritiķu ieskatā prasība obligāti iemaksāt deklarēto skaidro naudu bankā ir antikonstitucionāla, jo cilvēkam ir tiesības glabāt savus aktīvus tā, kā viņš to uzskata par vajadzīgu. Arī Valsts prezidents Andris Bērziņš norādījis, ka pieņemtajā likumā nav iekļauti visi svarīgākie priekšnoteikumi skaidras naudas uzkrājumu deklarēšanai un iemaksāšanai kontā kredītiestādē.

Kad un kā iesniegt deklarāciju?

Tiem, kas ir Latvijas rezidenti 2011. gada 31. decembrī, deklarācija Valsts ieņēmumu dienestā jāiesniedz no 2012. gada 1. marta līdz 1. jūnijam. To varēs izdarīt, vērsoties Valsts ieņēmumu dienestā personiski, elektroniski, izmantojot VID deklarēšanas sistēmu vai sūtīt pa pastu.

Dainis Mjartāns

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu. SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

Kārļa Dziļlejas atcerei, jauniešu godināšanai

Vispusīgo kultūras darbinieku Kārli Dziļleju, viņa simtdivdesmitgadi sagaidot, vispirms godinājam Rīgas Latviešu biedrības Literatūras komisijas sanāksmē 1. oktobrī – ar manu priekšlasījumu.

Žūrijas sēdē 26. novembrī Rakstniecības un mūzikas mūzejā izvērtēja konkursam iesūtītos Latvijas augstskolu studentu darbus un Kārļa Dziļlejas fonda balvas piešķir:

sēmeštra darbu grupā – **Madarai Berganei-Bergei** (Apģērba semantika brāļu Kaudziņu romānā „Mērnieku laiki”; Latvijas Kultūras akadēmija, darba vadītājs Raimonds Briedis);

bakalauru grupā – **Unai Alksnei** (Aistētisms Friča Bārdas lirikā; Latvijas Universitāte, vad. Viesturs Vecgrāvis) un **Līnai Garančai** (Narratīvs Gundegas Repšes prozā; Rēzeknes augstskola; vad. Ilga Šuplinska);

magistrantu grupā – **Jūlijai Dibovskai** (Andreja Upiša darbu ekrānizācijas: galvenie interpretācijas aspekti; LU, vad. V. Vecgrāvis) un **Elinai Kokarevičai** (Laiktelpa Juŗa Kronberga

dzejā; LU, vad. V. Vecgrāvis).

Kopumā bija iesniegti trīspadsmit darbi, arī nenosauktajos ir savi vērtību graudi – interese par jaunāko literatūras teoriju (arī Dziļleja bija teorētiķis), tieksme aktualizēt klasiku darbus un jauno raŗu skatīt eiropiskā kopsakarā.

Balvas pasniedzām 10. decembrī Jāņa Akuratera mūzejā, kur izteicās gan laureāti, gan mācībspēki, gan citi. Saņēmam izziņu no Zviedrijas, no Kārļa Dziļlejas meitas Ilzes Zivertes, mūsu fonda materiālās atbalstītājas:

Sirsniģi sveicinu visus sanāksmes dalībniekus. Jaunajiem, topošajiem zinātniekiem novēlu palikt uzticīgiem Latvijai, sargāt un kopt latvieŗu valodu. Pateicos visiem Kārļa Dziļlejas fonda darbiniekiem par ziedoto darbu un laiku. Paldies visiem!

Žūrijā strādāja Astrīda Cīrule, Māra Grudule, Maija Kalniņa, Maira Valtere, Līvija Volkova un Ilgonis Bērsons.

J. Akuratera mūzejā 13. decembrī notika atceres sarīkojums. Stāstījām par Dziļlejas dar-

bu nozīmi, runāja arī daŗi apbalvotie, Ģirts Jakovļevs lasīja dzeju no grāmatas „Vijole naktī”, vārdus apvija mūzikas skaņas. Ilzes kundze Maijai Kalniņai raksta: „13. decembris Zviedrijā ir Lūcijas diena, kad svin Lūciju kā gaismas nesēju visās skolās, baznīcās, iestādēs un citur. Tēvs ļoti priecājās, ka šie gaismas svētki bija tieŗi viņa dzimšanas dienā.”

Atceres laikā beidzu sastādīt un sarakstīt grāmatu „Kārli Dziļleja. Es atskatos – uz Talsu novadu”, kuŗā ir atmiņas, raksti, dzejoļi, stāsti, ar novadu saistītas biografiskas ziņas. Izlasi izdod Talsos, biedrība „Aleksandra Peleŗa lasītava”, kuŗas priekšsēdis Zigurds Kalmanis pēc mana lūguma fonda vārdā 13. decembrī Libagu pagasta Jauviņu kapsētā uz Marijas, Kārļa un Jāņa Dziļlejas kapa nolika piemiņas vainadziņu un aizdedzināja svecites.

Mēs, dziļlejieŗi, sūtām sirsnīgu Jaungada sveicienus Ilzei Zivertei!

Ilgonis Bērsons,
Kārļa Dziļlejas fonda priekšsēdis

SEB

SEB bankas standartkurss 7. JANVĀRIS

Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Austrālijas dolārs)	0.5043	0.5243	0.518
BGN (Bulgārijas leva)	0.3501	0.3701	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.00004	0.00007	0.000059
CAD (Kanādas dolārs)	0.4927	0.5127	0.505
CHF (Sveices franks)	0.5621	0.5773	0.567
CZK (Cehijas krona)	0.0269	0.0281	0.0276
DKK (Dānijas krona)	0.09323	0.09603	0.0944
EUR (Eiro)	0.6983	0.7103	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.8063	0.8271	0.819
HKD (Honkongas dolāri)	0.06543	0.06863	0.0668
HRK (Horvātijas kuna)	0.091	0.097	0.0938
HUF (Ungārijas forints)	0.002215	0.002395	0.00231
ISK (Islandes krona)	0.003314	0.004514	0.00441
JPY (Japānas jēna)	0.006626	0.006926	0.00677
LTL (Lietuvas lits)	0.2014	0.2066	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.08823	0.09163	0.0898
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3807	0.4007	0.393
PLN (Polijas zlots)	0.1527	0.1627	0.159
RON (Rumānijas leja)	0.1545	0.1685	0.161
RUB (Krievijas rublis)	0.01653	0.01707	0.0168
SEK (Zviedrijas krona)	0.07551	0.07755	0.0768
SGD (Singapūras dolārs)	0.3899	0.4119	0.4
TRY (Turcijas lira)	0.2714	0.2914	0.285
UAH (Ukrainas grivna)	0.0483	0.0723	0.0649
USD (ASV dolārs)	0.5162	0.5282	0.52
ZAR (Dienvidāfrikas rends)	0.0608	0.0648	0.0633

Maestro Edgars Račevskis svin jubileju

Aizgājušais – 2011. gads bijis pārbagāts ar daudziem dažādiem interesantiem notikumiem Rīgas un visas Latvijas mūzikas dzīvē, bijušas arī nozīmīgas jubilejas daudzām latviešu mūzikas darbiniekām. Īpaši daudz jubilaru šoreiz ir starp tā sauktajā „žurkas” (1936.) gadā dzimušajiem. Varam jau pasmaidīt, bet „žurkas” gados gadsimtu gaitā dzimuši daudzi no visspilgtākajiem mūziķu talantiem cilvēces vēsturē vispār – pietiktu minēt kaut vai tikai Volfangu Amadeju Mocartu (1756), bet pieminēsim vēl, piemēram, arī Džoakīno Rosīni (1792) un Pēteri Čaikovski (1840). Taču arī latviešu mūzikā tieši starp 1936. gadā dzimušajiem ir vesela plejāda spilgtu komponistu, kuŗu mūziku iemīlojuši un sajūsmīgi klausījušies gan pašu mājās, gan plašajā pasaulē.

Nesen savu nozīmīgo 75 gadu jubileju svinēja latviešu komponisti Pauls Dambis, Romualds Kalsons un Raimonds Pauls. Ne mazāk spilgtu personību šis gads devis arī mūsu atskaņotājmākslā. Šeit kā spoža zvaigzne minams mūsu izcilais diriģents, daudzu kuŗu dibinātājs un ilggadējs vadītājs, Dziesmu svētku virsdiriģents gadu desmitu garumā – maestro **Edgars Račevskis**. Nostrādājis ar Latvijas Radio kori un vīru kori „Gaudeamus” vairākus gadu desmitus, tad atdevis

šos kuŗus jaunākiem kollegām vai saviem studentiem, maestro tomēr drīz vien ķēries pie jaunu „savu” kuŗu dibināšanas, – tā tapuši jauktie kuŗi „Sonore” un „Dziesmu vara”, Rīgas Latviešu biedrības vīru koris, sieviešu kamerkoris „Unigunde”. Paralleli iemīlotajam darbam ar kuŗiem Edgars Račevskis pievērsies arī jaunas mūzikas radīšanai, īpaši sev tik tuvajā kuŗa mūzikas sfērā, arī lielākas formas sacerējumiem – vokāli instrumentāliem darbiem ar kuŗu un solistu piedalīšanos, kā arī skaņdarbiem jaunajiem dziedātājiem – bērnu un jauniešu kuŗiem un ansambļiem. Parādījušies arī vairāki garīgās mūzikas sacerējumi – profesora Edgara Račevska darbu klāstā ir jau divas Mesas, skaņdarbi ērģelēm, „Ave Maria” vīru korim un ērģelēm. Maestro aktīvi rosījis gan diriģenta darbā, gan mūzikas dzīves organizēšanā, gan arī jaunrades jomā.

Notikumiem bagāts ir bijis šis jubilejas laiks. Ieskandinot to, pirmie koncerti notika mākslinieka dzimtajā Kurzemes pusē. Nedēļu pēc dzimšanas dienas (11. jūlijs) skanēja koncerts Kuldīgā, kur Annas baznīcā Edgara Račevska Mesu Nr. 2 ar Kuldīgas Kultūras centra kamerkori „Rāte” un solistiem atskaņoja Mārtiņš Ozoliņš; šajā koncertā tika arī pirmatskaņots kuŗa dziesmu cikls „Ventas lāses” ar

Edgars Račevskis

Artūra Heniņa vārdiem. Tad – 25. jūlijā – koncerti četrās Talsu novada baznīcās festivāla „Gara mūzika” ietvaros. Šajā dienā pirmoreiz tika dziedāta Edgara Račevska dziesma lūgšana ar Ludmilas Ikeres vārdiem „Latvijai būt”. 29. un 30. jūlijā diriģents bija Gaujienā, kur notika viņa paša izloloātās Jāzepa Vītola ikgadējās Mūzikas dienas, kuŗās piedalījās arī bērnu radošās nometnes „Vitolēni” dalībnieki, kas nedēļas laikā pieredzējušu paidagogu vadībā bija sagatavojuši patstāvīgu koncerta programmu Mūzikas dienu sarīkojumam.

Bet galvenais koncerts „Anniņu” estrādē bija kā mazi dziesmu svētki – no visas Latvijas šurp bija sabraukuši daudzi kuŗi, kas svētku nobeiguma koncertā dziedāja gan izcilākās latviešu klasiskās kuŗa mūzikas pērles, gan arī mūsdienas latviešu komponistu dziesmas. Edgara Račevska dziesmas dziedāja Rīgas vīru kuŗi. Nākamais pieturas punkts jubilejas gada skrējienā maestro bija augustā Rīgā, Mežaparka Lielajā estrādē, – šeit Rīgas pilsētas Dziesmu svētkos „Rīgai 810” lielais kopkoris meistarā vadībā dziedāja Jāzepa Vītola dziesmu

„Upe un cilvēka dzīve”. Šovasar pagāja jau vairāk nekā 40 gadi, kopš Edgars Račevskis pirmoreiz vadījis lielo dziesmu svētku kopkori.

Jubilejas sezonas turpinājumā vēl bija dalība Skrudas Kultūras nama 50 gadu darbības svētkos ar veltījuma dziesmu „Manai Skrundai”. Par izcilu mūziķu notikumu jāpiemin arī Lāčplēša dienā – 11. novembrī – Rīgas Latviešu biedrības zālē rīkotais Latvijas vīru kuŗu dižkoncerts – veltījums neatkarības cīņai un valstiskuma gadadienas atcerei. Svētku pārdomu laikā labi iekļāvās arī abi garīgās mūzikas koncerti novembrī Rīgas baznīcās – 19. novembrī Jaunajā Sv. Ģertrūdes baznīcā un 25. novembrī Domā. Izskanējuši ērģelmūzika un abas mesas spilgti apliecināja, ka Edgara Račevska pievērsšanās garīgajai mūzikai nav tikai nodeva laikam, jo tā tagad ir pieņemts, bet bija jūtams, ka šī mūzika ir iekšēji dziļi izsāpēta un sniedz klausītājiem garīgās attīrīšanās izjūtu.

Neapšaubāmi interesants bija maestro autorkoncerts „Edgars Račevskis un draugi mūzikā” Rīgas Latviešu biedrības namā 26. novembrī, kuŗā piedalījās ļoti kupls dalībnieku skaits – ap 450 dziedātāju, 7 solisti, 15 diriģenti un 40 mūziķu orķestris, tāpat vairāk nekā 500 dalībnieku, kuŗi spēja aizraut un noturēt publikas interesi vairākas stundas. Šajā koncertā dzirdējam latviešu tautasdziesmu apdares dažādu kuŗu atskaņojumā, asprātīgas dziesmas bērniem un jauniešiem, arī oriģināldziesmas dažādiem kuŗu sastāviem. Koncerta otrā daļā skanēja romantiski pacilatā kantāte ar Andreja Egliša vārdiem „Ir viena brīnumdziesma”, dzirkstošais latviešu tautasdziesmu apdares cikls „Precību dziesmas”, kā arī divas daļas no otrās mesas.

Bet jubilejas sezonas izskaņā decembrī maestro Edgars Račevskis ar Rīgas Latviešu biedrības mūzikas kopām piedalījās Ziemsvētku koncertos – 18. decembrī Lipaiķu baznīcā Kurzemē un 21. decembrī Rīgā, Jāņa Akuratera mūzejā, iepriecinot klausītājus gan ar populārāku, gan mazāk pazīstamu Ziemsvētku mūziku.

Tādējādi maestro Edgars Račevskis savā jubilejas gadā pierādījis, ka „par spīti grūtiem laikiem” (vārdi no viņam veltītas dziesmas), vienmēr var atrast iespēju darīt labu un ar sirds degsmi darboties sev tik iemīlotajā – vispār mūzikas un īpaši kuŗu mūzicēšanas jomā. Lai veiksmē viņu pavada arī turpmāk!

Asna Andžāne,
komponiste un
mūzikas skolotāja

Edgara Račevska 75 gadu jubilejas autorkoncerts RLB Lielajā zālē 2011. gada 26. novembrī

Ārpus Latvijas skolu skolotāju kursi Rāmavas muižā 2012. gada jūlijā

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) sadarbībā ar latviešu valodas aģentūru (LVA) no 2012. gada 11. līdz 13. jūlijam rīkos skolotāju kursus Rāmavas muižā. Kursi domāti visiem skolotājiem, kas māca lat-

viešu valodu un kultūru ārpus Latvijas. Skolotājiem iecerēts saņākt kopā trīs dienu garumā – iepazīties, klausīties lekcijās, piedalīties diskusijās un darba grupās, cerams, arī sadraudzēties un savstarpēji dalīties pieredzē.

Rāmavas muiža atrodas tikai 15 minūšu automašīnas braucie-

na attālumā no Vecrīgas, tur viegli aizkļūt arī ar sabiedrisko transportu.

Kursi būs bez maksas, tomēr ceļa izdevumi braucienam uz Latviju kursu dalībniekiem jāsedz pašiem.

Kursu programma vēl tikai top. Precīzāka informācija tiks pazi-

nota 2012. gada sākumā. Ja kādam ir ierosinājumi programmas veidošanai vai interese lasīt lekciju vai vadīt darba grupu, lūdz, sazinieties ar Dainu Grosu: daina@gross.id.au

Gaidām skolotājus no visas pasaules kuplā skaitā! Mūsu kopējā darbā ir spēks, kas palīdzēs lat-

viešu valodu uzturēt dzīvu ārpus Latvijas. Mūsu tauta nevar izdzīvot bez savas valodas, tāpēc kopim latviešu valodu un mācīsim to saviem bērniem, lai kuŗā pasaules malā mēs atrastos!

Daina Grosa,
PBLA izglītības
padomes priekšsēde

NOVADU ZIŅAS

Viesnīca „Radi un draugi” atbalsta Malnavas pagastu

Šogad aprit tieši 10 gadi, kopš Anglijas Daugavas Vanagu fondam piederīgā četrzvaigžņu viesnīca Rīgā „Radi un draugi” ir aizsākusi labdarības Ziemsvētku akciju, palīdzot Malnavas pagasta iedzīvotājiem! Šie bija 10. Ziemsvētki, kad viesnīcas „Radi un draugi” un Anglijas Daugavas Vanagu fonda pārstāvji devās uz Malnavas pagasta

socialās aprūpes centru „Mūsmājas” un Kārsavas mākslas un mūzikas skolu, lai iepriecinātu tās iemītniekus Ziemas saulgrīžos.

Labdarības projekts aizsākās 2001.gada Ziemsvētkos, kad viesnīcas „Radi un draugi” pārstāvji pirmo reizi devās uz Malnavu, lai Vitolu pamatskolas skolēniem pasniegtu Ziemsvēt-

ku dāvanas. Ar Daugavas Vanagu fonda materiālu atbalstu, 2009. gadā Malnavā tika atklāts sociālās aprūpes centrs „Mūsmājas”, kam viesnīca vairāku gadu garumā ziedoja mēbeles un citas sadzīvei nepieciešamas lietas. Akcijai turpinoties 10 gadu garumā, atbalsts tika sniegts ne tikai Ziemsvētkos, bet nepārtraukti, gan dāvinot mēbeles un grāmatas, gan ziedojot skolas remontam un labiekārtošanai.

Viesnīca „Radi un draugi”, kam Latvijas Viesniču un restorānu asociācija šogad piešķir četras zvaigznes, pieder Anglijas Daugavas Vanagu fondam. Fonds ir 1947. gadā Anglijā dibināta patriotiska organizācija, kas pašizliedzīgi darbojas Latvijas tautas un tautiešu labā. Labdarības kustības ierosinātājs ir fonda loceklis Ādolfs Silis. Anglijas Daugavas Vanagu piešķirtie ziedojumi palīdzējuši pilnvērtīgāk dzīvot ne tikai Malnavas pagasta ļaudīm, bet arī daudziem bērniem no maznodrošinātām ģimenēm, bērniem ar īpašām vajadzībām un vecajiem ļaudīm visā Latvijā. Par šiem īpašajiem nopelniem Ādolfs Silis kļuvis par Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieri un 2008.gadā saņēmis „Latvijas lepnuma” godpilno balvu.

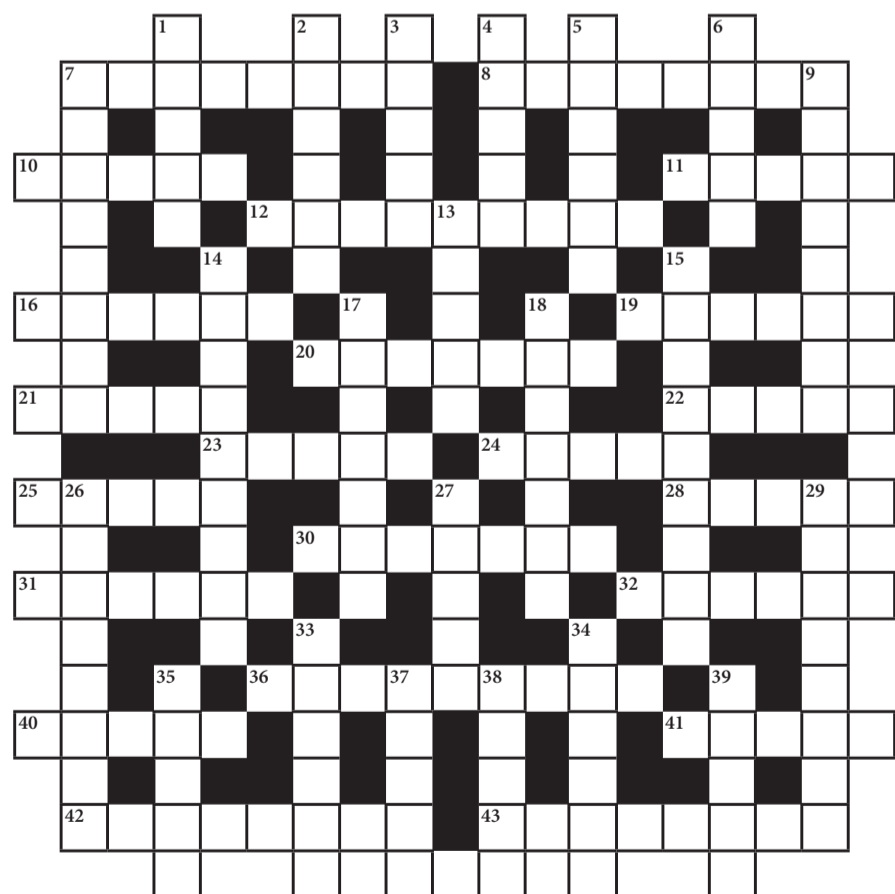
Inga Domka, mārketinga un pārdošanas vadītāja

Pēteris Pētersons (pa kreisi) un Māris Slokenbergs ar jauno mūziķi

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Valsts Ziemeļafrikā. 8. Zvirbuļveidīgo kārtas putns. 10. Periodisko izdevumu kopums. 11. Straujas. 12. Medicīnas speciālists. 16. Nevajadzīgas. 19. Liellaivas. 20. Turks (*no-vec.*). 21. Cīnīties. 22. Amerikāņu gleznotājs (1825-1894). 23. Brāzmaini vēji. 24. Viegls, smalkgraudains audums. 25. Seno

ķeltu dziesminieks. 28. Latviešu dzejniece (1919-1994). 30. Godbijība, bijība. 31. Sporta ieroči. 32. Pasaules daļa. 36. Personu grupas ar īpašām pilnvarām. 40. Vēlreiz. 41. Vēsturiski izveidojušās lielas cilvēku grupas. 42. Suņu šķirne. 43. Dārgakmens.

Stateniski. 1. Ābolu šķirne. 2. Uz kokiem parazitējošas sēnes.

3. Karnevāla tērps. 4. Izstāde. 5. Vingrošanas ierīce. 6. Izmeklēta sabiedrība. 7. Nežēlīga, despotiska valdīšana. 9. A. Upiša traģēdija. 13. Tukšumi starp vielu daļiņām. 14. Nesteidzīgi gājieni. 15. Dziļūdēns pašgājēja kamera okeanogrāfiskiem pētījumiem. 17. A. Dimā romāns. 18. Baleta (operas) satura izklāsts. 26. Atjautīgs cilvēks. 27. Aukshtais ierocis. 29. Angļu fiziķis (1931-1879). 33. Konditorejas izstrādājumi. 34. Iestādes, kur veic kredītooperācijas. 35. Akūta infekcijas slimība. 37. Sievietes vārds (maijā). 38. Stārķveidīgo kārtas tropu putns. 39. Dobradžu dzimtas stepju dzīvnieks.

Krustvārdu mīklas

(BL Nr. 1) atrisinājums

Līmeniski. 5. Gaiziņkalns. 6. Aurora. 7. Poruks. 10. Tvert. 11. Satīt. 13. Azimuts. 16. Piesta. 17. Skauts. 18. Kontrolēt. 19.

Emalja. 21. Asakas. 25. Parādes. 26. Steķi. 28. Skats. 29. Salāti. 30. Melase. 31. Telefonists.

Stateniski. 1. Vairots. 2. Ezerroze. 3. Vagonete. 4. Enkurs. 6. Apeks. 8. Sutana. 9. Apmierināts. 10. Talismans. 12. Tālskatis. 14. Takas. 15. Ostas. 20. Lāzers. 22. Apdare. 23. Kavēties. 24. Melderis. 27. Ieliet. 28. Skauts.

RADI UN
DRAUGI

VIESNĪCA • HOTEL

★★★★

**“RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA
PAŠĀ VEĒRĪGAS SIRDĪ**

4 ZVAIGŽŅU VIESNĪCA PIEDĀVĀ 72 LABIEKĀRTOTAS VIESU ISTABAS PAR NEMAINĪGI DRAUDZĪGĀM CENĀM (SĀKOT NO 53 EUR AR BROKASTĪM, WIFI, KONDIČIONIERI, MINIBĀRU), MODERNI APRĪKOTAS SVĪNĪBU UN KONFERENČU ZĀLES, RESTORĀNU, BĀRU, ATPŪTAS TĒLPU UN AUTOSTĀVVIETU, KĀ ARĪ TRANSFERA PAKALPOJUMUS TIEŠI JŪSU ĒRTĪBĀM.

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, LATVIJA | +371 27820200 | radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

ZIŅAS ĪSUMĀ

Austrālijā, Sidnejā, 33. Austrālijas latviešu Jauniešu dienās līdz janvāra vidum viesojas latgaliešu rokgrupa „Dabasu Durovys” un latgaliešu kultūras populārizētājs, Saemas deputāts Juris Viļums (Zatlera Reformu partija), lai aizrautu Austrālijā dzīvojošos latviešus ar jaunu, daudzveidīgu, īpašu koncertprogrammu.

Austrālijas Daugavas Vanagu Kanberas nodaļa gadu mijā iepriecināja DVL Jēkabpils nodaļas leģionārus ar naudas pabalstu. Daļa leģionāru to saņēma klātienē nodaļas rīkotajā Ziemsvētku vakarā, bet sasirgušajiem pabalsts tiks nogādāts mājās. Leģionāri izsaka sirsnīgu pateicību Kanberas nodaļai.

Cēsu laikraksta Druva lasītāju aptaujā visvairāk balsu un nomināciju „Gada cilvēks 2011” ieguva Līgatnes dabas taku dzīvnieku kopēja Velga Vitola, ko iedzīvotāji mīļi dēvē par Lāču mammu. Gada nogalē viņai svīnīgos apstākļos tika pasniegts „Latvijas lepnums 2011” nominācijā „Labā sirds”, kas piešķirta par ilggadēju darbu dzīvnieku, īpaši lāču kopšanā un mazo lācēnu izaudzināšanā. Šovasar viņai izdevās no voljera izbēgušo lāceni Madi atvest atpakaļ mītnē.

Gulbenes novada dome pārskatījusi šā gada budžeta ietaupījumus un nolēmusi finansiāli atbalstīt 295 politiski represētās personas, piešķirot 20 latus katram. Dome šim mērķim atvēlējusi 5900 latus.

Gulbenes novada dome no Pašvaldību savienības un Latvenego saņēmusi dāvinājumu - 400 elektrības norēķinu kartes kopsummā par Ls 21 480 (katru Ls 53,70 vērtībā), lai atbalstītu trūcīgās un citas mazaizsargātās ģimenes ar bērniem.

Latvijas Sarkanā Krusta Daugavpils komitejas izsludinātā akcijā vākt ziedojumus bērniem bāreņiem saziēdoti 1 398 lati, sarūpētas 96 dāvanas, ko pasniedza 30. decembrī pilsētas domē notikušajā nobeiguma sarīkojumā. Bāreņi no labdariem saņēma ilgi kārotās dāvanas - mobilo telefonu, siltus zābakus, fotoaparātu, enciklopēdiju, velosipēdu, naudu mācībām. Dāvanas nogādātas arī bērnumamos „Priedīte” un „Kalkūni”.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas Rēzeknes filiāle līdz 6. janvārim rīko labdarības akciju „Dāvāsim bērniem prieku!” - tiek vākti ziedojumi Rēzeknes bērnu patversmei. Aicina ziedot apģērbu, apavus, rotaļlietas, grāmatas, saldumus un naudu.

Valsts meža dienestā ar 1. janvāri ir veiktas strukturālās pārmaiņas - izveidotas 10 virsmežniecības, kuņu pakļautībā ir 29 biroji, kas aptver visus Latvijas reģionus. Tagad ikvienā VMD birojā ar iesniegumu varēs vērsties jebkura juridiska vai fiziska persona - meža īpašnieks neatkarīgi no savas juridiskās adreses vai meža īpašuma atrašanās vietas.

Latvijas koka, guļbūvju māju ražotāji ir nolēmuši apvienoties Latvijas Koka būvniecības asociācijā, lai pretendētu uz Eiropas Savienības finansējumu un kopīgiem spēkiem iekārotu eksporta tirgus. Vēlmi darboties asociācijā izteikuši arī durvju, logu un citu koka būvniecības materiālu ražotāji.

Īsziņas sagatavoja **Valija Berkina**

IN MEMORIAM

Ardievas Almai Alužānei

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti:
Lai nu mīlā zemes māte
Pārklāj savu seģenīti.*

Pavisam drīz uzsnigs balts, mirdzošs sniegs, pārklās un sasildīs pasauli. Ziemsvētku zvaigzne iemirdzējās, un miljoniem eņģeļu posās uz zemi ikvienu sargāt, mierināt un iepriecināt. Un tad kāds eņģeļa spārna pieskāriens, tik viegls, tik gaišs, tādu mīlestību apliecinātājs, lika atkal un atkal domāt par Almu Alužāni, bezgala dāsnu un labestīgu cilvēku, kuņas dvēsele pirmssvētku laikā devās Mūžības ceļā.

Ir nodzīvots 101 gadu gaŗš

mūžs - tajā ir bijis gana daudz bēdu, skumju un šķiršanās sāpju, bet vēl vairāk prieka, laimes, mīlestības un gandarījuma par paveikto. Un padarīts ir daudz: izaudzīnāti un izskoloti pašas bērni, zināšanas sniegtas neskaitāmiem skolēniem gan savulaik Latvijā, gan vēlāk Minsteres ģimnazijā, ir vadīti kori un veikti rosīgs sabiedriskais darbs.

Kaut arī Almas Alužānes dzīve vairāk nekā sešdesmit gadu ritēja Minsterē, viņas sirds tomēr piederēja Latvijai. Almas kundzi interesēja viss, kas notiek viņas Tēvzemē, īpaši jauniešu iespējas izglītoties. Viņas ieskatā jaunajai paaudzei ir jāpalīdz, „... lai tie savai nākotnei pārņem cilts garīgo mantojumu,” tāpēc savā

100 gadu jubilejā viņa aicināja radus un draugus dāvanu vietā ziedot stipendijai Vītoli fondā.

Tādu garu mūžu liktenis Almas kundzei dāvāja acīmredzot tādēļ, lai viņa paspētu paveikt tik daudz laba, un šos labos darbus vēlas turpināt arī viņai tuvie cilvēki, aicinot bēru dienā ziedot Vītoli fondam Almas Alužānes piemiņas stipendijai.

Nu Almas kundzei priekšā slimību un raīžu neapēnota Mūžība, gaŗa jo gaŗa. Bet mums, Šaisaulē palikušajiem, - cerība kādudien atkal sajūst balta, mīlestības apstarota eņģeļa spārna pieskārienu - tik liegu, tik maigi sargājot, cilvēkmīlestību apliecinot.

Vita Diķe

VEICINĀT LATVIEŠU DIASPORAS INTERESES

Eiropas Latviešu apvienības (ELA) prezidija sanāksme 2011. gada decembrī

(Turpināts no 1. lpp.)

Pārstāvji no ELA ierosināja paredzēt atsevišķas sarunas ar uzņēmējiem un pašvaldībām, savukārt Kultūras ministrija aicināja ELA izmantot sociālām programmām paredzētos līdzekļus, piemēram, sadarbībā ar krīzes centru „Marta” izstrādāt plānu nabadzībā un nelaimē nonākušo latviešu repatriācijai uz Latviju. Kultūras ministrijas pārstāvji aicināja Eiropas latviešus aktīvi izmantot arī Amerikas latviešu fonda “Latvieši pasaulē” resursus. Jāpiebilst, ka kultūras ministrei bijusi tikšanās ar Londonas latviešiem. Ministre solīja, ka aicinās arī citus valdības ministrus viņu vīziņu ietvaros plānot tikšanās ar diasporu. No diasporas organizācijām tiek gaidīta palīdzība šādu tikšanos organizēšanā un vadīšanā.

Savukārt Rīgas Techniskās uni-

versitātes (RTU) pārstāvjus interesē iespējas piesaistīt ārzemju (arī no latviešu diasporas) studentus, mācībspēkus un akadēmiskos ekspertus. ELA rosināja RTU izmantot Eiropas latviešu saziņas tīklu universitātes piedāvājumu popularizēšanai. Starp RTU rektoru L. Ribicki un ELA prezidija pārstāvjiem tika panākta vienošanās, ka RTU līdz 2011. gada beigām atsūtīs detalizētāku informāciju par savām vajadzībām.

Eiropas Komisijas pārstāvība Latvijā, sekojot Rolanda Lappuķes priekšlikumam, 2012. gada marta beigās vai aprīļa sākumā Rīgā plāno organizēt konferenci par migrāciju; tajā viena no paneldiskusijām tiks veltīta emigrācijai un diasporai. ELA prezidija pārstāvji pauda gatavību līdzdarboties šīs konferences sagatavošanā. Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā vadītāja I. Šteinbuka norādīja, ka šobrīd

Eiropas limenī nav diasporas politikas, un izteica gatavību uz to vērst Eiropas Komisijas uzmanību.

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) pārstāvji pauda ieinteresētību atarst citās Eiropas valstīs kolēģas no radniecīgām organizācijām (kamerām). ELA prezidija pārstāvji informēja, ka ELAi saistīga ir informācija par uzņēmēju braucieniem uz starptautiskām izstādēm un LTRK vajadzībām var tikt izmantots Eiropas latviešu saziņas tīkls. Vēl ELA piedāvāja vienoties par kopīgu sadarbības memorandu, kurā tiktu atrunāti sadarbības jautājumi informācijas jomā un iniciatīvas repatriācijas atvieglošanai (tostarp uzņēmējdarbības vides uzlabošanā Latvijā). ELA ar LTRK ir plānots sarunas turpināt 2012. gada martā.

ELA prezidija pārstāvji, tiekoties ar Latvijas Pašvaldību sa-

vienības (LPS) priekšsēdi Andri Jaunsleini, lūdza viņu atsūtīt informāciju par Latvijas pašvaldību partnerību ar citu Eiropas valstu pašvaldībām, kā arī informēt Latvijas pašvaldības par ELA aktivitātēm un aicināt tās uz sadarbību, lai kopā ar diasporas organizācijām un sadraudzības partneriem veicinātu latviešu diasporas intereses.

Informāciju sagatavojusi Eiropas Latviešu apvienības prezidija priekšsēdis **Aldis Austers** un apvienības komūnikāciju referente **Lāsma Ģibiete**

Pateicība

Esmu saņēmusi nepelnīti daudz sirsnīgu, skaistu svētku apsveikumu. Mīļš paldies sūtītājiem.

Dzidra Lesterā

Ziedojumi laikrakstam – 2011. gada oktobrī, novembrī, decembrī

A. Sinka, Bamburijā; P. Pētersons, Išerā; E. Rusovs, Beizings-toukā; Ā. Brūniņa, Rovfantā; R. L. Rumba, Keiteramā; O. Vīgants, „Straumēnos”; A. Balodis, Vemblijā; Ž. Hermansons, Londonā; E. Ābele, Uxbridge;

Melburnas Latviešu biedrības bibliotēka, Austrālijā; M. A. Riņķis, Kārdifā; I. Pētersons, Malagā, Spānijā; H. Karpa, „Mūsmājās”; R. Broks, Vulverhamptonā; J. A. Piķelis, Koventrijā; A. Veichelis, Notinghamā; J. Trēde, Tasterā; I. un Z. Āboliņi, „Straumēnos”; Dz. Purmale, Lesterā; A. V. Ozoliņš, Lesterā; I. Āriņš-Ivens, Longbakbijā; A. Rūtenberga, Koventrijā; E. Pumpainis, Dārbijā; Z. Ulmane, Birminghamā; K. Cīrulis, Dārbijā; Londonas Daugavas vanadžu kopa; Bradfor-

das ev. lut. draudze; V. Namnieks, Greivsendā; E. Rudzītis, Kiderminsterā; J. Osis, Birminghamā; J. Tauriņš, „Straumēnos”; J. Bricis, Lūtonā;

A. Simsons, „Mūsmājās”; A. Sinka, Bamburijā; Z. Meija, Piterborovā; E. Briksnis, Barrow-in-Furness; K. Raubišķis, Hayes; P. un I. Gribusti, Birminghamā.

Kopā – GBP 1 556,-

Redakcijā ziedojuši: Baiba Vītoliņa (Latvija), Reinhard Vītols (Anglija), A. Barons (Vācija), Astrīda Linde.

Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību.

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliets klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija
reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010

Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: “Straumēni”, Cathorpe Manor, Cathorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Dz. Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE. Tālr. 01162431322, fakss 01162433312. e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem €60; 12 mēnešiem €110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija.

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkommitten, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Postgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr. Komercīlie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

Mansfildas florbola vienība Piranhas

Mūsu komanda dibināta 2010. gada janvārī. Mansfildas Piranhas tika izveidota, izmantojot latviešu jauniešu interesi par sportu un vēlmi apvienoties, lai pavadītu brīvos vakarus latviešu sabiedrībā un lai izlauztos no ikdienas rutīnas. Izvēlējamies florbolu, jo mūs vienoja interese par hokeju, tāpēc florbols likās ideāls sporta veids, jo ļoti līdzinās hokejam un piedāvām Anglijas mainīgiem laika apstākļiem, kas neietekmētu treniņu norisi.

Gada sākumā ķērāties pie piemērotu telpu meklēšanu mūsu treniņu uzsākšanai. Pirmās mājas atradām Mansfildas Oak Tree Leisure centrā. Nekavējāties arī ar ekipējuma pasūtīšanu, un visvieglāk tas bija pieejams tīmekļa mājaslapās. Drīz vien pa pastu saņēmām nūjas, bumbiņas, vārtus un tamlīdzīgas lietas.

Ziņa par mūsu vienības izveidi drīz vien pievilināja aizvien vairāk jaunu spēlētāju. Mūs tas ļoti priecēja, jo sapratām, ka mūsu komanda plauks un zels un drīz jau spēš sacensties ar citām profesionālām komandām. Šobrīd mūsu komandā esam 15 spēlētāju, bet esam pārliecināti, ka šis skaits vēl augs.

Šis sporta veids ir ne tikai jāvis mums pievēršties jaunam hobijs, bet mūs arī pozitīvi ietekmējis. Esam likuši sev atrast laiku aktīvām nodarbēm, kas diemžēl mūsdienās jauniešu lokā tiek aizvien vairāk aizmirstas, jo aug videospēļu popularitāte. Esam arī iepazīnušies ar vairākiem latviešiem Anglijā, kuri arī interesējas par florbolu un mums ir snieguši lielu atbalstu.

2010. gadu uzsākām ar drau-

Mansfildas florbola vienība

dzības spēli pret Nottingham komandu, un tas turpinājās visa gada garumā. Šai komandā iepazīnāmies ar latviešu spēlētāju Jāni Magons, kas mums palīdzēja iegūt nepieciešamo informāciju par Anglijas florbola līgām. Tāpēc vēlamies Jānim pateikt lielu paldies. Nākamā spēle tika aizvadīta profesionālajā South-West līgā Gloucester, pirmajā augstākajā līgā, pirmajā divīzijā, sacenšoties ar 14 profesionālām komandām. Lai gan spēlējām tikai pirmo gadu, šai sezonai beidzoties, ieņēmām godpilno piekto vietu, tādejādi demonstrējot mūsu komandas dotības un spējas.

2011. gada 23. oktobrī aizsākām jaunu sezonu Midlands florbola līgā, pirmajā augstākajā līgā, pirmajā divīzijā, ko izveidoja pagājušā gada čempioni - Chester komanda. Šogad esam jau piedalījušies trīs raundos. Toties šīs sezonas otrajā raundā pieveicām pašus līgas izveidotāju Chester komandu, kas bija milzīgs sasniegums mūsu komandai. 2012. gada janvārī norisināsies Jaunā gada turnīrs, spēlēsīm ar vēl nedzirdētām un svešām florbola

komandām, kuŗas spēlē citās līgās ar citām komandām. 12. februārī norisināsies ceturtais raunds, kuŗā mūsu komanda 11.40 sacentīsies ar Warwick komandu un 15.40 ar Birmingham komandu. Visi, kuŗi interesējas par florbolu, būs miļi gaidīti mūsu līdzjutēju rindās, jo tie katrā spēlē sniedz mums nenovērtējamu morālo atbalstu.

Pašlaik mūsu komandā ir trīs pilnas maiņas un viens vārtsargs, kas godam ir sargājis mūsu vārtus visās spēlēs, bet jauni intereseanti un spēlētāji būs miļi gaidīti. Vēlamies arī piesaistīt iespējamus sponsorus, kas varētu sniegt komandai finansiālu atbalstu, tādejādi veicinot mūsu komandas turpmāko izaugsmi. Varat sazināties ar Mansfield florbola komandu pa e-pastu: zagorskisrolands@gmail.com vai arī pa mob. 07403227689 vai 07891679154.

Komandā spēlē: Rolands Zagorskis, Oskars Stepkāns, Intars Krišjānis, Jānis Anšēvičs, Raivis Bogdānovs, Sandis Brolītis, Artūrs Rožānskis, Aldis Lazdiņš, Rolands Čāčus, Kārlis Kreicbergs,

Mārtiņš Ruņenieks, Juris Guščins, Oskars Alksnis, Gints Petrsins, Artūrs Vītoļiņš.

Vairāk informācijas par spēles norisēm atrodams Līgas mājaslapā: <http://www.chestervikings.co.uk/midlands>, vai varat sazināties arī pa e-pastu ar Mansfield komandu: zagorskisrolands@gmail.com.

Rolands Zagorskis

Veltījums Latvijas pirmajai šacha karalienei

Pēdējos gados Latvijas šacha literatūra papildinājusies ar nozīmīgiem pētījumiem par mūsu izcilajiem meistariem. 2007. gadā šacha vēsturnieki un publicisti Val-

demārs Zemītis un Ģedimins Salmiņš sarakstīja grāmatu par Mildu Lauberti – pirmo mūsu šachisti, kas bija guvusi plašu atzinību starptautiskajā arēnā, - „Sudraba važiņa no Stokholmas”. Tagad senās intelektuālās spēles cienītāji var priecāties vēl par vienu materiālu krājumu, kas izgaismo Mildas Laubertes (1918-2009) šacha ciņas. Klajā nākusi grāmata „Latvijas pirmā šacha karaliene”.

Grāmatas autors un sastādītājs Zigfrīds Trenko ar palīgiem ieguldījis lielu darbu šī darba tap-

šanā. Vienkopus savākts milzum daudz materiālu – preses informācija par turnīriem, kuŗos spēlējusi Lauberte, laikabiedru atmiņas par viņu, fotografijas u. c. Uzzinām, ka Lauberte spēlējusi 34 nozīmīgos turnīros (30. gados tikusies pat ar pasaules čempioni Veru Menčiku). Grāmatā komentētas 160 Mildas spēlētās partijas.

Saldais ēdiens šacha literatūras cienītājiem ir Zigfrīda Trenko, kā viņš pats saka, daudzdienu sarunas, kuŗas viņš pierakstījis, tiekoties ar šachisti. Intervijā visā spožumā atklājas Mildas Laubertes talanta šķautnes un valdinošās personības spēks. To isā apskatā nevar izstāstīt, tas viss jāizlasa katram pašam.

Autors grāmatas priekšvārdā saka: „Ar šachu nesaistītam cilvēkam šā rakstu un materiālu krājuma nosaukums maz ko izteiks. Šachistu jaunajai paaudzei tāpat: Lauberte, tas droši vien bijis ļoti sen?... Vidējai un vecākajai paaudzei gan viss būs skaidrs. Milda Lauberte ir mūsu šacha leģenda. Sieviešu šacha pamatlicēja Latvijā. Latvijas pirmā šacha karaliene.”

Te nav ko piebilst. Paldies Zigfrīdam Trenko par lielisko dāvanu šacha draugiem!

Grāmata iespiesta a/s Poligrafists ražotnē Rīgā, autora izdevums, 2011. Titullapā – M. Jurševska zīmējums.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DVF Koventrijas nodaļas pilnsapulce notiks 15. janvārī plkst. 15 Mūsmājās. Visi biedri aicināti ierasties. Nod. valde.

DVF Koventrijas nodaļa rīko Draudzīgā aicinājuma atceri 29. janvārī plkst. 15 Mūsmājās. Ref. S. Ērenpreiss-Janovska. Visi laipni gaidīti. Nod. valde.

Nākamā DVF Londonas nodaļas vanadžu kopas sanāksme otrdien, 3. janvārī, plkst. 17 DVF namā, 72 Queensborough Terrace. Dienas kārtībā kopas valdes vēlēšanas. Visas vanadzēs būs sirsnīgi gaidītas.

DIEVKALPOJUMI: VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DE, svētdien, 22. janvārī, plkst. 10 dievkalpojums. Svētdien, 12. februārī, plkst. 10 apvienots dievkalpojums ar Lesteras kopu. „Mūsmājās”, Priory Hill, Wolston, Coventry, CV8 3ZF, svētdien, 19. februārī, plkst. 15 dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfildā, St.Peter's Centre, Church Side, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 14. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Sestdien, 11. februārī, plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 5. februārī, plkst. 12 dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 5. februārī, plkst. 15 dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu, ievadot Jauno gadu.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, 8. janvārī, plkst. 20 Zvaigznes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, ievadot Jauno gadu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu, ie-

vadot Jauno gadu.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, 8. janvārī, plkst. 14 Atspīdēšanas laika dievkalpojums ar dievgaldu - Mūsu Kunga kristības. Svētdien, 22. janvārī, plkst. 14 Atspīdēšanas laika dievkalpojums.

Rovfantā, Rofantas dievnāmā, RH10 4NG, svētdien, 29. janvārī, plkst. 11.30 Atspīdēšanas laika dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA DIEVKALPOJUMI

Eslingenā, Dienvīdu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, 8. janvārī, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Archibīskaps Elmārs E. Rozītis un mācītāja Ilze Druviņa. Sekos draudzes pēcpusdiena.

ZVIEDRIJA

Gēteborgas Latviešu pensionāru biedrības nākamā tikšanās un pilnsapulce notiks 28. janvārī plkst. 13 "Folkpartiet" telpās, NEDRE KVARNBERGS-GĀTAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā. LŪDZU, informējiet pārējos. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde

Mūžībā aizgājis mūsu DV nodaļas vanags

ILMĀRS HĀNS

Dzimis Saldū, Latvijā, 1928. gada 28. janvārī, miris Halifaksā, Anglijā, 2011. gada 8. decembrī

Viņu piemiņā paturēs DVF Halifaksas nodaļas vanagi un vanadzēs

Latviešu kopība Vācijā

Ziedojo vai novēlot kaut nelielu daļu savā testamentā, jūs liksiet stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai Vācijā

- LKV finansiāli atbalsta Eiropas Vasaras skolu un Bonnas latviešu skoliņu „Kamolītis”
- LKV 53 gadus nodrošināja Minsteres Latviešu ģimnazijas pastāvēšanu
- LKV pārvalda bibliotēku un arhīvu LCM
- LKV atbalsta laikraksta „Brīvā Latvija” izdošanu
- LKV rīko latviešu sarīkojumus Vācijā

Latviešu kopība Vācijā (LKV) dibināta 1946. gadā. ASV, Lielbritānijas un Francijas okupētajā Vācijas teritorijā atradās ap 150 000 latviešu bēgļi, kas nodibināja savu pārstāvību ar nosaukumu „Latviešu centrālā padome”. Pašlaik Vācijā dzīvo ap 15000 latviešu. Latviešu kopības pulkā nav tikai kaŗa laika bēgļi un viņu Vācijā dzimušas atvases, bet arī pēdējos gados no Latvijas izbraukušie. Mūs visus vieno Latvijas valsts, valoda un kultūra.

Latviešu Kopība Vācijā, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e.V. Frankfurter Str. 54 35440 Linden, Tel. 06403 940933 info@lk-v.de

Lettische Gemeinschaft in Deutschland e.V. Sparkasse Münsterland Ost BLZ 40050150 Kt. Nr. 397786